СОВЕТ ДЕМОКРАТИЯСИ ТАРАҚҚИЁТИДА ЯНГИ БОСҚИЧ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 129 (16.819). | 5 июнь 1977 йил, якшанба | Баҳоси 2 тийин.

КЎП МИЛЛАТЛИ БАРЧА СОВЕТ ХАЛҚИ БИЛАН БИРГА РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИНИНГ ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯСИ ЛОЙИҲАСИНИ РИВОЖЛАНГАН СОЦИАЛИСТИК ДАВЛАТ ТАРАҚҚИЁТИДА ЯНГИ БОСҚИЧ ДЕБ ЭЪТИРОФ ЭТМОҚДАЛАР ВА УНИ КЕНГ МУҲОКАМА ҚИЛМОҚДАЛАР.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи КОНСТИТУЦИЯСИНИНГ ЛОЙИҲАСИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, Конституция комиссиясининг раиси ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВнинг КПСС Марказий Комитети Пленумида 1977 йил 24 май куни қилган доклади

Ҳурматли ўртоқлар!

Биз СССРнинг янги Конституцияси лойиҳасини муҳокама қилишимиз лозим. Сиёсий бюро бу ҳужжатни синчиклаб ўрганиб чиқди ва принцип жиҳатидан маъқуллади. Сизлар ҳаммангиз лойиҳа билан таниш бўлганлигингиз сабабли баъзи бир энг муҳим, принципиал масалаларгагина тўхталиб ўтаман.

I.

Биринчи масала: **янги Конституцияни ишлаб чиқиш нима учун керак бўлиб қолди?**

Бунинг сабаби шуки, ўртоқлар, қирқ йил мобайнида мамлакатимизда, бутун жамиятимизда чуқур ўзгаришлар рўй берди.

1936 йил Конституцияси қабул қилинган пайтда мамлакатимизда социализм негизларини яратиш иши аслида эндигина тугалланган эди. Колхоз тузуми ҳали жуда ёш, мустаҳкамланмаган эди. Халқ хўжалигининг техникавий даражаси ҳали энг ривожланган индустриал мамлакатларнинг даражасидан олисда эди. Турмушнинг турли соҳаларида революциядан аввалги замонларнинг қолдиғи ҳамон сезилиб турар эди.

Энди эса Совет Иттифоқида ривожланган, етук социалистик жамият қурилди. **Ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида катта, принципиал ўзгаришлар содир бўлди.**

Мамлакат экономикаси таниб бўлмас даражада ўзгарди. Унда социалистик мулк танҳо ҳукмронлик қилмоқда. Ягона, қудратли халқ хўжалиги организми таркиб топди ва муваффақиятли ишлаб турибди. У фан-техника революциясини социалистик тузум афзалликларини бирга қўшиш асосида ривожланмоқда.

Жамиятнинг социал қиёфаси ҳам ўзгарди.

Бизнинг ҳозирги ишчилар синфимиз — мамлакат аҳолисининг учдан икки қисмини ташкил қилади. Булар — ўн миллионлаб ўқимишли, техникавий жиҳатдан саводли, сиёсий жиҳатдан етук кишилардир. Уларнинг меҳнати инженер-техник ходимлар меҳнатига тобора кўпроқ яқинлашмоқда. Ишчиларнинг ижтимоий активлиги, уларнинг давлатни идора қилишдаги иштироки анча кучайди.

Деҳқонлар ҳам ўзгарди. Ҳозирги колхозчи колхозда туғилиб ўсган, унинг психологияси социалистик негизда шаклланган. У замонавий техникани бошқармоқда. Унинг маълумот савияси, унинг ҳаёт тарзи эса кўпинча шаҳарликларникидан қолишмайди.

Зиёлилар чинакам халқчил, социалистик зиёлиларга айланди. Халқнинг маданият даражаси ошиб, коммунистик қурилишда илм-фаннинг роли мислсиз ўсган сари зиёлиларнинг жамиятимиз ҳаётидаги салмоғи ҳам ўсмоқда.

Бизнинг мамлакатимизда миллатларнинг тенглиги юридик ҳақиқатгина бўлмай, балки амалда ҳам ҳақиқатга айланди. Бизнинг барча республикаларимиз, жумладан илгари иқтисодий ва маданий жиҳатдан орқада қолган республикалар ҳам эндиликда юксак ривожланиш даражасига эришдилар. Айни вақтда ҳар бир республиканинг экономикаси ягона халқ хўжалик комплексининг ажралмас қисмига айланди.

Совет жамиятининг ўсиб бораётган социал бир хиллиги ана шу ҳамма ўзгаришларнинг муштарак натижаси бўлиб хизмат қилади. Ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва халқ зиёлиларининг бузилмас иттифоқи янада мустаҳкам бўлиб қолди. Асосий социал группалар ўртасидаги тафовутлар аста-секин йўқолиб бормоқда. Мамлакатимизнинг барча миллат ва элатлари ўз ҳаёти давомида бир-бири билан тобора яқинлашмоқда. Кишиларнинг янги тарихий бирлиги — совет халқи таркиб топди.

Етук социализм қурилиб, аҳолининг барча қатламлари ишчилар синфининг ғоявий-сиёсий позицияларига ўтгач, пролетариат диктатураси сифатида вужудга келган давлатимиз ҳам ўсиб, умумхалқ давлатига айланди.

Мамлакат ҳаётидаги ана шу жараёнларнинг ҳаммасига жамиятимизнинг раҳнамо, ташкилотчи ва сафарбар этувчи кучи бўлган Коммунистик партия Октябрь замонларидан шу кунларгача раҳбарлик қилиб келди ва раҳбарлик қилмоқда. Эндиликда партия ҳал этаётган вазифалар тағин ҳам мураккаброқ ва хилма-хилроқ бўлиб қолди. Унинг роли яна ҳам масъулиятлироқ бўлиб қолди, унинг мамлакат бутун ички ҳаётига ва ташқи сиёсатига раҳнамолик таъсири кўламлари кенгайди.

Ниҳоят, Совет Иттифоқининг халқаро мавқеи, дунёнинг бутун социал-сиёсий қиёфаси ҳам жуда ўзгарди. СССРнинг капиталистик қуршовда бўлишига барҳам берилди. Социализм жаҳон системасига айланди. Қудратли социалистик ҳамдўстлик вужудга келди. Жаҳон капитализмининг позициялари анча заифлашди. Собиқ мустамлакалар ўрнида вужудга келган ўнлаб ёш давлатлар империализмга қарши курашмоқда. Мамлакатимизнинг халқаро обрў-эътибори ва нуфузи беқиёс ўсди.

Натижада кучларнинг жаҳон майдонидаги жойланиши мутлақо бошқача бўлиб қолди. Янги жаҳон урушининг олдини олишнинг реал имконияти вужудга келди, бундай урушнинг келиб чиқиш хавфи энди анча камайди, аммо ҳали биз бу соҳада катта иш қилишимиз, сабот билан кураш олиб боришимиз лозим.

Совет халқи эришилган натижаларга таяниб, партия раҳбарлигида энди янги вазифаларни: коммунизмнинг моддий-техника базасини барпо этиш, социалистик ижтимоий муносабатларни аста-секин коммунистик муносабатларга айлантириш, кишиларни коммунистик онглилик руҳида тарбиялаш вазифаларини ҳал этмоқда.

Бизнинг жамиятимизда, мамлакатимиз ҳаётида 1936 йилдан кейин рўй берган асосий ўзгаришлар, қисқа қилиб айтганда, ана шулардан иборат. СССРнинг янги Конституциясини ишлаб чиқишнинг асосий сабаблари ва шарт-шароитлари ана шулардан иборат.

II.

Ўртоқлар, янги Конституция — узоқ муддат давом этган катта ишнинг натижасидир. Партиянинг аниқ ва конкрет йўл-йўриқлари унинг асосини ташкил этди. КПСС XXV съездига Марказий Комитетнинг Ҳисобот докладида бундай дейилган эди: «Чамаси, Конституциянинг янги лойиҳасида социализмнинг буюк ғалабаларини акс эттириш, социалистик тузумнинг давлатимизнинг синфий моҳиятини ифодаловчи умумий принципларинигина қайд қилиб қолмасдан, шу билан бирга ривожланган социалистик жамиятнинг асосий белгиларини, бу жамиятнинг сиёсий тузилишини ҳам, қайд қилиш керак». Халқ хўжалигига раҳбарлик принципларини, давлатнинг жамият маънавий ҳаётидаги ролини, социалистик демократия янада ривожланганлигини акс эттириш зарурлиги ҳам уқтириб ўтилган эди.

Партиянинг ана шу принципиал йўл-йўриқлари лойиҳада акс эттирилди.

Биз лойиҳа устида ишлар эканмиз, **давомийлик заминида қаттиқ турдик.** Унда социалистик типдаги Конституциянинг В. И. Ленин белгилаб берган ўзига хос хусусиятлари сақлаб қолинди ва ривожлантирилди.

В. И. Ленин, большевиклар партияси Конституция — юридик актгина эмас, шу билан бирга жуда муҳим сиёсий ҳужжатдир, — деган фикрга асосланганлар. Партия Конституцияни революция ғалабаларининг тасдиқи деб ва шу билан бирга социалистик қурилиш асосий вазифалари ва мақсадларининг эълон қилиниши деб билган.

Бизнинг 1918 йилги биринчи РСФСР Конституциямиз ана шундай бўлган эди. У Октябрь ғалабаларини мустаҳкамлаган ва Совет давлатининг пролетариат диктатураси давлати сифатидаги синфий моҳиятини белгилаб берган эди.

1924 йилги СССР Конституцияси ҳам шундай бўлган эди, у иттифоқ социалистик давлатини ташкил этиш принципларини белгилаб берган эди.

1936 йилги Конституция СССРда социалистик ижтимоий муносабатлар ғалабасини қонун тарзида мустаҳкамлаб келди ҳамда давлат ва идора органларининг бутун системасини, шунингдек сайлов тартибини шунга мувофиқлаштирди. Жамият ривожининг ўша пайтда ишлаб чиқилган Конституцион доиралари замон синовидан ўтди.

Ҳозир амалда бўлган Конституциянинг кўпгина принципиал қоидалари янги лойиҳада сақлаб қолинди, чунки бу принциплар тузумимиз моҳиятига, ривожимиз характерига ҳамон мос бўлиб турибди.

Хуллас, янги Конституция лойиҳаси, бир томондан совет тарихининг бутун Конституцион тажрибасини умумлаштирса, иккинчи томондан бу тажрибани ҳозирги замон талабларига мувофиқ келадиган янги мазмун билан бойитади.

Лойиҳа совет қонунларини янгилаш ва такомиллаштириш соҳасида ҳозиргача ўтказилган ишларга ҳам таянади ва шу жиҳатдан қилинган ишларни якунлайди.

Кейинги йилларда эса жуда кўп иш қилинди. Ҳуқуқнинг кўпчилик энг муҳим тармоқлари соҳасидаги қонунларнинг иттифоқ асослари ва республика кодекслари кучга киритилди. Энди бизда саноат корхонаси ва ишлаб чиқариш бирлашмаси тўғрисидаги Низомлар, колхознинг янги Устави бор. Соғлиқни сақлаш, халқ маорифи, пенсия таъминоти, табиий муҳитни муҳофаза қилиш тўғрисида янги қонунлар қабул қилинди. Маҳаллий Советларнинг ҳуқуқлари ва бурчлари аниқ белгилаб берилди. Депутатларнинг статуси тартибга солинди. Ана шу ҳамма қонун актлари лойиҳада ҳисобга олинган, янги Конституциянинг кўпгина моддаларини вужудга келтирган бамисоли ғиштлар бўлиб қолган.

Яна бир муҳим момент бор. Лойиҳани тайёрлашда **қардош социалистик мамлакатлар Конституцияларини ривожлантириш тажрибасидан фойдаланилди.** 70-йилларда Болгария, ГДР, Куба ва бошқа баъзи социализм мамлакатларида янги Конституциялар қабул қилинди. Уларда биз учун диққатга сазовор бўлган бир қанча қоидалар бор. Бинобарин шу қоидалар эътибордан четда қолдирилмади.

Хуллас, ўртоқлар, янги Конституция пухта амалий ва назарий пойдеворга қўйилмоқда. Сиёсий бюронинг фикрича, янги Конституция стабиллигининг, унинг совет жамиятининг бундан буёнги тараққиётига актив таъсир ўтказишининг гарови ана шулардан иборат.

III.

Энди **янги Конституция лойиҳаси мазмунининг асосий хусусиятларига тўхталиб ўтмоқчиман.**

Аввало шуни айтиш керакки, унда Коммунистик партиянинг раҳбарлик ва раҳнамолик роли батафсил таърифланди, партиямизнинг совет жамияти ва давлатидаги ҳақиқий ўрни аниқ акс эттирилди. Бу эса 1936 йилги Конституциядан фарқли равишда алоҳида моддада анча кенг таърифлаб берилди.

СССРда ривожланган социалистик жамият барпо этилганлиги ва коммунизм қуриш Совет давлатининг олий мақсади эканлиги ҳам янги Конституция лойиҳасида уқтириб ўтилди. **Бизнинг давлатимиз умумхалқ давлати эканлиги,** у ишчилар синфи, деҳқонлар ва зиёлиларнинг, мамлакатдаги барча миллат ва элатларнинг хоҳиш-иродасини ва манфаатларини ифода этиши таъкидланди. Шу муносабат билан бизнинг Советларимизни — **халқ депутатлари Советлари** деб аташ таклиф этилади.

Ишлаб чиқариш воситалари социалистик мулк эканлиги СССР иқтисодий системасининг асосини ташкил этиши тўғрисидаги принципиал қоида лойиҳада сақлаб қолинган. Шу билан бирга янги Конституцияда турмушнинг ўзи тақозо этган баъзи бир аниқликлар киритиш таклиф этилади. Мулкнинг давлат ва колхоз кооператив формалари билан бир қаторда энди касаба союз ва бошқа жамоат ташкилотларининг мулки ҳам тилга олинди.

Умуман айтиш мумкинки, **лойиҳада баён этилган янгиликнинг асосий йўналиши — социалистик демократияни кенгайтириш ва чуқурлаштиришдан иборат.**

Аввало Советларни ташкил этишдаги ва уларнинг фаолиятидаги демократик принциплар янада ривожлантирилади. Жамият ҳаётининг энг муҳим масалаларини ҳал этишда уларнинг ролини кучайтириш кўзда тутилган.

СССР Олий Совети ССР Иттифоқи қарамоғидаги ҳамма масалаларни ҳал этишга ҳақлидир, дейилади 106-моддада. Маҳаллий Советлар маҳаллий аҳамиятга молик ҳамма масалаларнигина ҳал этиб қолмай, шу билан бирга ўз территориясидаги барча ташкилотларнинг фаолиятини ўз ҳуқуқлари доирасида контроль қилиб, мувофиқлаштириб ҳам туради. Советларнинг ижро этувчи ва бошқарувчи органлар устидан, ташкилотлар ва мансабдор шахсларнинг фаолияти устидан контроль қилиши мунтазам характерга эга эканлиги алоҳида таъкидлаб ўтилган.

Олий Советнинг ваколат муддати беш йилга ва маҳаллий Советларнинг ваколат муддати икки ярим йилга узайтирилади. Суд сайловлари ҳам худди шундай муддатларда ўтказилади.

Лойиҳада Советлар ва уларнинг депутатларининг омма билан алоқаларини мустаҳкамлашнинг асосий йўллари белгилаб берилган. Улар ўз фаолияти тўғрисида аҳолига мунтазам ахборот бериб туришга, сайловчилар ҳузурида ҳисоб беришга, меҳнаткашларнинг ҳар бир таклифини синчиклаб кўриб чиқишга мажбурдирлар.

Ўртоқлар, беш йил муқаддам бизда Советлар депутатларининг статуси тўғрисида муҳим қонун қабул қилинганлигини биласизлар. Депутатларнинг ролини янада кўпроқ ошириш учун шу қонунга мувофиқ уларга бериладиган ваколат энди Конституция лойиҳаси текстига ҳам киритилди.

Сайлов системасига ҳам янги момент киритилади. Агар ҳозирги Конституцияга мувофиқ 23 ёшга тўлган кишиларгина СССР Олий Советига, 21 ёшга тўлган кишиларгина иттифоқдош республикаларнинг Олий Советларига сайланиш ҳуқуқига эга бўлсалар, энди 18 ёшдан бошлаб барча совет гражданларига ана шундай имконият бериш таклиф этилади. Бу — жамиятимизнинг ёшлар тўғрисида қилаётган ғамхўрлигининг, уларга бўлган ишончнинг реал кўринишидир.

Касаба союзлари, комсомол, кооператив ташкилотлари ва бошқа оммавий жамоат ташкилотларининг мамлакат ҳаётида муҳим роль ўйнаётганлиги лойиҳада батафсил акс эттирилди. Уларнинг сиёсий, хўжалик, социал-маданий масалаларни ҳал этишда иштирок қилиш ҳуқуқи, қонун чиқариш соҳасида ташаббускор бўлиш ҳуқуқи мустаҳкамлаб берилган. Шу тариқа умумхалқ давлати аҳолининг барча социал қатламлари ва группалари манфаатларини ҳисобга олиши яна бир карра таъкидлаб ўтилган.

Конституция лойиҳасига меҳнаткашлар коллективларининг роли тўғрисидаги қоида ҳам киритилган. Бу эса партиямизнинг принципиал йўлига, у ишлаб чиқаришни идора қилишдаги демократик негизларни ривожлантиришга қанчалик аҳамият бераётганлигига мос бўлиб тушади.

Ривожланган социализм қурилганлиги бизга асосий қонуннинг **совет гражданларининг ҳуқуқлари тўғрисидаги** қоидаларини анча такомиллаштириш имконини беради. «Коммунистик манифест»даги «ҳар бир кишининг эркин ривожи ҳамма кишилар эркин ривожланишининг шартидир» деган машҳур сўзлари аслида давлатимизнинг туб принципи бўлиб қолди. Бу принцип ҳам лойиҳада мустаҳкамлаб берилди.

Махсус бўлимда совет гражданларининг тенг ҳуқуқлилиги умумий принципи эълон қилинди. Бундан ташқари, хотин-қизларнинг эркаклар билан баб-баравар ҳуқуқларини таъминлаш, гражданларнинг миллати ва қайси ирққа мансублигидан қатъий назар тенг ҳуқуқли эканлиги каби муҳим соҳаларда социализмнинг ютуқлари жуда равшан баён этилган.

Ҳозир амалда бўлган Конституцияда ҳам кишилар турмушининг туб негизларига алоқадор бўлган **социал-иқтисодий ҳуқуқларнинг кенг комплекси** кўзда тутилганлиги маълум. Аммо бу ҳуқуқларнинг мазмуни нақадар чуқурлашганлигини, унинг замиридаги моддий гарантиялар энди нақадар бой ва салмоқли бўлиб қолганлигини биз яхши биламиз.

(Давоми иккинчи бетда).

ФАХРЛАНАМИЗ, МАЪҚУЛЛАЙМИЗ!

Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчилари 4 июнь куни оммавий митингга тўпландилар. Уларнинг қўлларида «КПСС Марказий Комитети май Пленумининг қарорларини маъқуллаймиз!», «Яшасин совет демократияси», «СССР янги Конституциясининг лойиҳаси билан фахрланамиз!» сўзлари ёзилган транспарантлар бор эди.

Йигирувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Буолма Жўраева минбарга чиқади.

— СССР янги Конституцияси лойиҳасининг матбуотда эълон қилинишини биз ҳаммамиз сабрсизлик билан кутдик, — дейди у. — Мана ҳозир Конституция лойиҳаси бизнинг олдимизда турибди.

Ана шу тарихий ҳужжатнинг ҳар бир сатри бизни қувонтиради ва руҳлантиради, совет жамиятининг улуғворлигини акс эттиради. Совет жамиятида меҳнаткаш инсон ғоят қадрланади. Ривожланган социализм жамиятигина ўз гражданларига асосий қонунимиз лойиҳасида акс эттирилган жуда катта ҳуқуқлар ва эркинликларни бериши мумкин. Партия, давлат сен учун, халқ фаровонлиги учун қўлидан келган ҳамма ишларни қилаётганлиги ҳар биримизда коммунистик қурилиш ишига қўшаётган ҳиссамизни кўпайтириш истагини туғдирмоқда. Ҳозир, янги Конституция лойиҳасини муҳокама қилиш вақтида бизда кўп станокчилар сони ортишига аминман. Шахсан мен беш йилликнинг дастлабки уч йили планини яқин кунлар ичида бажаришга ва Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 60 йиллигини муносиб кутиб олишга ҳаракат қиламан.

Фабрика коллективларининг вакиллари бирин-кетин сўз оладилар. Ҳар бир нутқда халқ фаровонлиги тўғрисида, совет кишисининг бахт-саодати, Советлар мамлакати экономикаси ва маданиятининг равнақи ҳақида тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун жонажон Коммунистик партия, унинг Марказий Комитетига, шахсан Леонид Ильич Брежневга қизғин миннатдорчилик изҳор этилган сўзлар янграйди.

— Янги Конституция лойиҳасининг ажойиб хусусияти шуки, — дейди учинчи йигирув фабрикасининг катта мастери Абдуқаҳҳор Қодиров, — бу Конституция халқимиз Совет ҳокимиятининг 60 йили мобайнида қўлга киритган жуда катта ютуқларни ўзида акс эттирди. Хўш, қайси бир капиталистик мамлакатда оддий меҳнатчилар биздаги сингари ана шундай жуда катта ҳуқуқларга эга? Шуниси диққатга сазоворки, бизда бу ҳуқуқлар эълон қилинибгина қолмай, шу билан бирга реал мавжуддир, бизнинг бутун ҳаётимиз билан тасдиқланмоқда. Мисол учун фабрикамизни олиб кўрайлик, ҳар бир ишчи учун меҳнат қилиш шон-шараф иши бўлиб қолди. Биз ҳаммамиз амалда ўзимизни ишлаб чиқариш хўжайинлари деб биламиз. Билим олиш ҳуқуқи-чи, менинг юзлаб ўртоқларим ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий ўқув юртларида, техникумларда, кечки мактабларда ўқимоқдалар. Конституция лойиҳасига назар ташлаб, Владимир Маяковскийнинг: ўқинг, ҳавас қилинг, мен — Совет Иттифоқи гражданиман! — деган сўзларини айтгим келади.

— СССР янги Конституциясининг лойиҳаси совет демократиясининг тантанасини, унинг жуда катта кучини бутун дунёга кўрсатиб бермоқда, — дейди тўқувчи, Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Дилбар Қулматова. — Биз ҳаммамиз ана шу ажойиб ҳужжатни қизғин қўллаб-қувватлаймиз десам, барча ишчиларимизнинг фикрини ифодалаган бўламан деб ўйлайман. Бу ҳужжат менга меҳнатда яна ҳам кўпроқ куч-ғайрат бағишлайди. Беш йилликнинг уч ярим йиллик топшириғини Улуғ Октябрнинг 60 йиллигигача бажаришга сўз бераман.

Биринчи йигирув-тўқув фабрикаси партия комитетининг секретари Л. А. Светашева сўзга чиқиб, бундай деди: КПСС Марказий Комитети май Пленумининг қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, Конституция комиссиясининг раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда қилган доклади, Конституция лойиҳасининг муҳокама этила бошлаганлиги тўқимачиларнинг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлигини янада ошириб юборди. Шу кунларда юзлаб меҳнатчи хотин-қизлар белгиланган нормаларни анча ошириб бажармоқдалар, юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар. Фабрикада ишлаб чиқариш пешқадамларидан йигирма киши беш йилликнинг икки йили топшириғини бажарганлиги ҳақида рапорт берди. Тўқувчи Н. В. Ершова беш йиллик бошидан буён бир миллион метр газлама тўқиб, ҳозир эса, 1979 йилнинг март ойи ҳисобига ишламоқда. Фабрика партия комитетининг аъзоси, тўқувчи В. И. Солдатова эса беш йилликнинг уч йили топшириғини бажарганлиги ҳақида янги Конституция лойиҳаси эълон қилинган куни рапорт берди.

Корхона партия комитетининг секретари В. К. Мимрина, пардозлаш фабрикасининг контролери Н. М. Кривошеева, комбинат директори А. Б. Бурхонов тўқимачилар ўз меҳнатлари билан Ватанимиз қудратини янада юксалтиришга, КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини муваффақиятли амалга оширишга ҳар томонлама кўмаклашишга ҳаракат қилаётганликлари ҳақида гапирдилар.

Тошкентлик тўқимачилар КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил май Пленуми қарорларини, СССР янги Конституциясининг лойиҳасини маъқулловчи резолюцияни якдиллик билан қабул қилдилар.

(ЎзТАГ).

Суратда: Тошкент тўқимачилик комбинатида ўтказилган митинг иштирокчилари.
А. Абалян фотоси.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ СЎЗИ

НУКУС, 4 июнь. Қорақалпоғистон меҳнаткашлари бугун газеталарда эълон қилинган СССР янги Конституциясининг лойиҳаси билан ғоят қизиқиб таниша бошладилар. Минглаб пропагандистлар, агитаторлар, сиёсий ахборотчилар давлатимизнинг янги Асосий қонунининг аҳамияти тўғрисида биринчи куниёқ суҳбатлар ўтказдилар. Автоном республика пойтахтида совет халқи ҳаётидаги ана шу муҳим воқеага бағишлаб митинглар ўтказилди.

— Энг муҳим партия ва давлат ҳужжатларини умумхалқ муҳокамасига қўйишдан иборат ажойиб ленинча анъананинг яна бир бор шоҳиди бўлмоқдамиз, — дейди Нукус ремонт-механика заводи меҳнатчиларининг митингида электр пайвандчи К. Сафаралиев. — Чинакам демократия ҳаётимиз қонуни бўлиб қолган бизнинг мамлакатимиздагина шундай бўлиши мумкин.

Нукус Давлат университетида ҳам кўп кишилик митинг бўлиб ўтди.

Автоном республика меҳнат коллективларида бўлиб ўтган митингларнинг қатнашчилари қабул қилинган резолюцияларда КПСС Марказий Комитети май Пленумининг қарорларини ва СССР янги Конституциясининг лойиҳасини маъқулламоқдалар.

(ЎзТАГ).

Бахтимиз қомуси

Ҳаётимиз сермазмун, илҳомбахш воқеаларга бой. Узоққа бормай, кечаги янгиликни олайлик. Эрта тонгданоқ катта-ю кичикнинг қўлида марказий ва республика газеталарини кўриш мумкин эди. Ҳамма СССР Конституциясининг янги лойиҳасини зўр ҳаяжон билан ўқиб чиқди.

Бахтимиз қомуси — Совет Конституцияси берган жуда катта ҳуқуқ ва бурчларни ҳаяжонланмасдан гапириб бўлмайди. Шу ўринда бир мисол келтирмоқчиман. Фақат бизнинг «Атлас» бирлашмамиздангина қирқ киши маҳаллий Советлар депутатларидир. Коллективимиз ишчилари орасида Иттифоқ ва республика ҳукумати аъзолари бор. Биз Ленин орденли Деҳқонбой Қосимов, тўқувчи Мусинжон Қорабоев, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Назирахон Ҳусанова сингари ишлаб чиқариш илғорлари билан чексиз фахрланамиз.

Мен раҳбарлик қилаётган комсомол-ёшлар бригадаси ҳам юбилей йили топшириқларини шараф билан адо этишга бел боғлаган. Янги Конституция лойиҳасидаги «СССР гражданлари... меҳнатнинг миқдори ва сифатига мувофиқ ҳақ тўланадиган ва гарантияланган иш олиш ҳуқуқига эгадирлар», — деган сатрлари биз, тўқувчиларнинг меҳнат ва сиёсий активлигимизни янада ошириб юборди. Ишчиларимиз меҳнат зафарларимизни она-Ватан равнақига бағишлашга аҳд этдилар. Шунга кўра, бригадамиз аъзолари икки йиллик топшириқни Улуғ Октябрь 60 йиллиги кунигача адо этиш учун мусобақани авж олдириб юбордилар. Шахсан ўзим эса беш йиллик топшириқни уч ярим йилда бажариш учун куч-ғайратимни аямайман.

Ҳ. АКРОМОВА,
Марғилондаги «Атлас» бирлашмаси комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи, СССР Олий Совети депутати.

«ОКТЯБРХОНЛИК»

3 июнь куни Тошкентда «Октябрхонлик» лекторийсининг навбатдаги машғулоти ўтказилди. Бу лекторийни Тошкент шаҳар партия комитети ташкил этган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Л. И. Греков «КПСС XXV съезди ленинча иш услуби тўғрисида» доклад қилди. (ЎзТАГ).

СОВЕТ ДЕМОКРАТИЯСИ ТАРАҚҚИЁТИДА ЯНГИ БОСҚИЧ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи КОНСТИТУЦИЯСИНИНГ ЛОЙИҲАСИ ТЎҒРИСИДА

(Боши биринчи бетда).

Ана шуларнинг ҳаммаси янги Конституция лойиҳасида акс эттирилган. Масалан, илгари меҳнат қилиш ҳуқуқи баён этилган бўлса, энди бу қоида касб-кор, машғулот турини танлаш ва гражданнинг лаёқати, қобилияти, профессионал тайёргарлиги ва маълумотига мувофиқ, шунингдек ижтимоий эҳтиёжларни ҳисобга олиб (бу ҳам жуда муҳим қоида) ишлаш ҳуқуқи билан тўлдирилмоқда.

Сўнгра, 1936 йилги Конституцияда касал бўлган ва меҳнат қобилиятини йўқотган тақдирда моддий таъминланиш ҳуқуқи баён этилган бўлса, энди масала кенгроқ тарзда қўйилмоқда: совет кишиларининг ўз сиҳат-саломатлигини сақлаш ҳуқуқи гарантиялаб берилмоқда. Илм олиш ҳуқуқи тўғрисида умумий тарзда гапирилган бўлса, энди мажбурий умумий ўрта таълим тўғрисида, ҳунар-техника ва олий таълимни кенг ривожлантириш ҳақида гап боряпти.

Лойиҳада совет гражданларининг ҳозирги Конституцияга ёзилмаган ҳуқуқи ҳам айтилган. Бу ўринда мен уй-жойлик бўлиш ҳуқуқини назарда тутаман. Уй-жой қурилиши программаси амалга оширилган сайин, шунингдек давлат томонидан кооператив ва якка тартибда уй-жой қурилишига кўмаклашиш йўли билан бу ҳуқуқ тобора тўлиқроқ таъминлана боради. Бизнинг янги Конституциямиз инсон учун ҳаётий муҳим бўлган бу ҳуқуқни дунёда дастлабки мамлакатлардан бири бўлиб эълон қилади.

Лойиҳада **СССР гражданларининг сиёсий ҳуқуқлари ва эркинликлари** анча тўла-тўкис таърифланган.

Ҳар бир совет гражданининг давлат ва жамоат ишларини бошқаришда қатнашиш ҳуқуқи эълон қилинади ва бундай қатнашишнинг конкрет формалари кўрсатиб берилади.

Ҳозир амалда бўлган Конституцияга ҳам ёзиб қўйилган сўз эркинлиги, матбуот, йиғилишлар, митинглар, кўчаларда юришлар ва намойишлар эркинлиги тўла ҳажмда тасдиқланган. Гражданларнинг давлат ва жамоат органларига таклифлар киритиш, ишдаги камчиликларни танқид қилиш, мансабдор шахсларнинг ҳаракатлари юзасидан судга шикоят қилиш ҳуқуқи, шунингдек жонига ва сиҳат-саломатлигига, мол-мулкига ва шахсий эркинлигига, ор-номусига ва иззат-нафсига қилинган ҳамлалардан суд йўли билан ҳимояланиш ҳуқуқи шахс ҳуқуқларининг конституцион гарантияларига катта қўшимча бўлади.

Ўз-ўзидан равшанки, ўртоқлар, Конституция лойиҳаси гражданларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларидан ижтимоий тузумимизга қарши, совет халқининг манфаатларига зарар келтирадиган тарзда фойдаланилмаслиги лозимлигига асосланади. Шу сабабли лойиҳада, масалан, гражданларнинг ҳуқуқлар ва эркинликлардан фойдаланиши жамият ва давлат манфаатларига, бошқа гражданларнинг ҳуқуқларига зарар етказмаслиги лозим, сиёсий эркинликлар меҳнаткашларнинг манфаатларига мувофиқ равишда ва социалистик тузумни мустаҳкамлаш мақсадида берилади, деб тўғридан-тўғри ёзиб қўйилган.

Ҳар бир совет кишиси Ватаннинг қудрати ва равнақи пировард натижада ўз ҳуқуқларининг энг асосий гарантияси эканлигини равшан англаб олиши лозим. Бунинг учун эса ҳар бир граждан ўзининг жамият олдидаги масъулиятини ҳис қилиши, ўзининг давлат олдидаги, халқ олдидаги бурчини виждонан бажариши керак.

Шу сабабли Конституция лойиҳасида гражданнинг ҳалол ва виждонан меҳнат қилиш, Ватанни қўриқлаш вазифаси таъкидланган. Совет давлатининг манфаатларини ҳимоя қилиш, унинг қудрати ва обрў-эътиборини мустаҳкамлашга ёрдам бериш, жамоат тартибини сақлашга ҳар томонлама кўмаклашиш, давлат ва жамият мол-мулкини ўғирлашга ва исроф қилишга қарши курашиш, табиатни эҳтиёт қилиб асраш ва унинг бойликларини қўриқлаш, маданий бойликларни сақлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш биринчи марта Конституция талаби ва вазифа тусини олмоқда. Лойиҳа гражданлар зиммасига болаларни тарбиялаш, уларни социалистик жамиятнинг муносиб аъзолари қилиб ўстириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш масъулиятини ҳам юклайди.

Лойиҳанинг **«Социал ривожланиш ва маданият»** деган махсус бобида давлат маориф, фан ва маданиятни ривожлантириш, гражданларнинг меҳнат шароитларини яхшилаш, уларнинг даромадлари даражасини ошириш, ижтимоий истеъмол фондларини кўпайтириш ва одилона тақсимлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиши ҳақида гап боради. Шу ўринда давлат коммунизмга бориш йўлимиздаги энг муҳим марраларга эришишга, чунончи, шаҳар билан қишлоқ, ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги муҳим тафовутларни тугатишга, жамиятнинг социал жиҳатдан бир хиллигини кўпайтиришга кўмаклашиши уқтириб ўтилган.

Янги Конституция лойиҳасида **социалистик қонунчиликни ва ҳуқуқ-тартиботни янада мустаҳкамлаш** ҳам ўзининг аниқ ифодасини топган.

Ўртоқлар, биз шуни биламизки, ҳозир амалда бўлган Конституция қабул қилинган кейинги айрим йилларда ғайри қонуний репрессиялар, социалистик демократия принципларини, партия ва давлат турмушининг ленинча нормаларини бузишлар содир бўлди. Конституциядаги қонун-қоидаларга хилоф равишда шундай қилинди. Партия бундай практикани кескин қоралади, бинобарин у ҳеч қачон такрорланмаслиги керак.

Марказий Комитетимиз, СССР Олий Совети ва Совет ҳукумати, совет қонунларини такомиллаштириш, гражданларнинг ҳуқуқларини бирон-бир тарзда бузишга, ҳокимиятни суиистеъмол қилишга, бюрократларча бузишларга қарши қатъий гарантиялар яратиш соҳасида нақадар катта иш қилганликлари маълум. Лойиҳа ана шу гарантияларнинг ҳаммасини умумлаштириб, Конституцияга ва қонунларга риоя этиш давлатнинг барча органлари ва мансабдор шахслар, жамоат ташкилотлари ва гражданлар зиммасига юкланади, деб таъкидлайди.

Ўртоқлар! **Совет Иттифоқи — кўп миллатли давлат.** СССР федератив тузилишининг асосий белгилари ўзини тўла-тўкис оқлаганлигини тажриба кўрсатди. Шу сабабли Совет социалистик федерацияси формаларига бирон-бир принципиал ўзгартишлар киритишга эҳтиёж йўқ.

1936 йилги Конституцияда бўлгани каби бу лойиҳада ҳам иттифоқдош республикаларнинг суверен ҳуқуқлари ССР Иттифоқи томонидан қўриқланади, деб кўрсатилган. Ана шу ҳуқуқларнинг гарантиялари ҳам сақлаб қолинган. Бундан ташқари, ССР Иттифоқи ихтиёрига топширилган масалалар Иттифоқ органлари томонидан ҳал этилишида республикаларнинг қатнашиш ҳуқуқи сингари янги ҳуқуқлар буларнинг ёнига қўшилади. Иттифоқдош республикалар ўзларининг давлат ҳокимияти олий органлари орқали СССР Олий Советида қонун чиқариш ташаббусини кўрсатиш ҳуқуқига эга эканликлари мустаҳкамлаб берилган.

Иккинчи томондан, СССР миллатлари ва элатлари бир-бирига тобора яқинлашиб бораётганлиги давлатнинг иттифоқ негизларини кучайтириш заруратини тақозо этмоқда. Бу нарса ягона кўп миллатли иттифоқ давлати бўлган СССРга берилган таърифнинг ўзида ҳам акс эттирилган (69-модда). Лойиҳанинг баъзи бир бошқа қоидаларида ҳам Умумиттифоқ асосларини мустаҳкамлаш ифодаланган.

Умуман лойиҳада миллий давлат тузилиши масалаларининг ҳал этилиши кўп миллатли иттифоқнинг муштарак манфаатлари билан уни ташкил этувчи ҳар бир республиканинг манфаатларини чинакам демократик тарзда бирга қўшишни таъминлайди, мамлакатимиздаги барча миллат ва элатларнинг ҳар томонлама равнақ топишини ва бир-бири билан муттасил яқинлашишини таъминлайди.

Лойиҳа **халқ хўжалигимиз ривожидаги янги босқични** акс эттиради. Бунда СССР экономикаси мамлакат территориясидаги ижтимоий ишлаб чиқариш, тақсимот ва айирбошлашнинг ҳамма бўғинларини ўз ичига олган ягона халқ хўжалик комплексига айланганлиги кўрсатилган.

Социалистик экономиканинг планли марказлаштирилган раҳбарлик билан корхона ва бирлашмаларнинг хўжалик соҳасидаги мустақиллиги ва ташаббусини бирга қўшиш сингари муҳим негизи ҳам мустаҳкамланди.

Конституция лойиҳасида марказий ва маҳаллий давлат органларининг, министрликлар ва идораларнинг ваколатлари аниқлаб берилди. Ҳозир амалда бўлган Конституциядан фарқли равишда лойиҳада иттифоқ ва иттифоқ-республика министрликлари ҳамда идораларининг рўйхати йўқ. Уларнинг составы тажрибада кўрилганидек, вақти-вақти билан ўзгариб туриши ҳисобга олиниб, СССР Министрлар Совети тўғрисидаги махсус қонунга шу рўйхатни киритиш ўринлироқ бўлади, деб топилди. Бу қонуннинг қабул қилиниши Конституция лойиҳасининг 135-моддасида кўзда тутилди.

Ўртоқлар! Совет Иттифоқининг халқаро аҳволдаги туб ўзгаришлар, жаҳон сиёсатида унинг таъсири ғоят ўсганлиги, ривожимизнинг ички ва ташқи омиллари ўзаро маҳкам боғлиқлиги Конституция лойиҳасига **СССРнинг ташқи сиёсати тўғрисида махсус боб** киритишни зарур қилиб қўйди. Конституцияга бундай боб биринчи марта киритилмоқда.

Шу бобда айтиладики, Совет давлати ленинча тинчлик сиёсатини изчиллик билан ўтказади, халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш ва кенг миқёсдаги халқаро ҳамкорлик учун курашади. СССРнинг ташқи сиёсати СССРда коммунизм қурилиши учун қулай халқаро шарт-шароитларни таъминлашга, жаҳон социализми позицияларини мустаҳкамлашга, халқларнинг миллий озодлик ва социал тараққиёт йўлидаги курашини қўллаб-қувватлашга, агрессив урушларнинг олдини олишга ва турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципини изчиллик билан амалга оширишга қаратилган. Совет Иттифоқи — жаҳон социализм системасининг, социалистик ҳамдўстликнинг таркибий қисми эканлиги Конституцияда биринчи марта равшан баён этилади. У социализм мамлакатлари билан дўстлик, ҳамкорлик ва ўртоқларча ўзаро ёрдамни социалистик интернационализм негизида ривожлантиради ва мустаҳкамлайди.

Социалистик Ватанни ҳимоя қилиш тўғрисидаги махсус боб ҳам биринчи марта киритилган. Бундан ташқари, мамлакатнинг мудофаа кенгашини тузиш ва унинг составини тасдиқлаш СССР Олий Совети Президиумининг ҳуқуқлари қаторида кўзда тутилган.

Қисқа қилиб айтганда, СССР янги Конституцияси лойиҳасининг мазмунини характерлайдиган асосий моментлар ана шулардан иборат.

IV.

Энди янги Конституцияни амалга ошириш муносабати билан олдимизда пайдо бўладиган вазифаларга, унинг қабул этилиши мамлакатимиз ривожи учун, социализм, тинчлик ва тараққиёт кучларининг халқаро майдондаги позицияларини мустаҳкамлаш учун қандай аҳамият касб этишига тўхталиб ўтмоқчиман.

Даставвал **янги Конституциянинг мамлакат ички ҳаёти учун бўлган аҳамияти хусусида.**

Конституция қоидаларининг амалга оширилиши бутун давлат ва хўжалик фаолиятимизни, ҳокимият ва бошқарув органларининг бутун ишини сифат жиҳатидан янги поғонага кўтариши лозим.

Бунда гап, аввало, сайлаб қўйиладиган органлар — Советларнинг кенг ваколатларини янада самарали равишда рўёбга чиқариш тўғрисида боряпти. Депутатларнинг икки миллионли армияси — аҳоли барча қатламлари, барча касб-кор, ҳамма миллат вакиллари эга бўлган жуда катта имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланиш лозим. Совет ҳокимиятининг бу қудратли коллектив органи тобора мураккаб ва хилма-хил вазифаларни ҳал этмоқда ва ҳал этади. Бу орган барча поғоналардаги ижро этувчи органларнинг иши устидан жуда таъсирчан контроллик қилиши мумкин ва лозим.

Қонунчилик соҳасида кўп иш қилишга тўғри келади. Конституция негизида сайлов тўғрисидаги Иттифоқ қонунларини, Олий Советнинг иш тартибини, Министрлар Совети тўғрисидаги қонунни ишлаб чиқиш, ўлка, область ва округ Советларининг, министрликлар ва идораларнинг ваколатларини тартибга солиш лозим бўлади. Вақтни бой бермай, иттифоқдош ва автоном республикаларнинг янги Конституцияларини ишлаб чиқиб тасдиқлаш керак бўлади.

СССРнинг янги Конституцияси Совет давлати қонунлари мажмуасининг ўзаги бўлиб қолади, бу мажмуани тузишга КПСС XXV съезди қарорларига мувофиқ киришилди.

Айни вақтда янги Конституция совет қонунларининг талабларига қаттиқ риоя этилишини таъминлаш масъулияти юклатилган барча органларнинг ишини анча яхшилашга олиб бориши лозим. Бу ўринда мен прокуратура, суд, арбитраж, бошқа маъмурий органлар, халқ контроли тўғрисида гапиряпман. Партия ана шу органларнинг ҳаммасидан совет ҳуқуқ-тартиботини ҳар қандай бузишларга қарши курашда янада кўпроқ ташаббускорлик, принципиаллик, муросасизлик кўрсатишларини кутади.

Социалистик хўжаликни юритишнинг бутун системасини, план органларининг ҳамда экономика ва маданиятни бошқарадиган бошқа органларнинг бутун ишини доимо такомиллаштириш имкониятлари лойиҳага асос қилиб олинганлиги жуда муҳимдир. Бу органларнинг асосий вазифалари Конституцияда белгилаб қўйилган. Бу вазифалар тўла-тўкис ва аниқ бажарилиши, ҳар бир органнинг, ҳар бир мансабдор шахснинг масъулияти оширилиши зарур.

Барча поғоналардаги Советлар ҳам, ҳукумат ҳам, министрликлар ва идоралар ҳам, маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари ҳам ўз ишларини доимо Конституция талабларига мувофиқлаштириб олиб боришлари лозим. Партия органлари ҳам давлат ва хўжалик органларининг раҳбарлари бўлган коммунистлардан улар ўз конституцион вазифаларини қандай бажараётганликлари учун қаттиқ талабчанлик қилишлари керак.

Янги Конституцияни амалга ошириш миллион-миллион совет кишиларига экономикани бошқаришда, давлат аппарати ишини контроль қилишда янада активроқ қатнашиш имконини беради.

Экономикани бошқаришдаги централизм зарур ва қонуниятлидир. Бироқ, хўжалигимиз ривожи шароитларининг жамики хилма-хиллигини пухта ҳисобга олиш ҳам зарурдир. Ишлаб чиқариш коллективларининг ташаббускорлиги янада юксалтирилмаса, меҳнаткашларнинг ўзи бошқарувда актив, таъбир жоиз бўлса, омилкорлик билан иштирок этмаса, бунга эришиб бўлмайди. Социализм шароитида демократия экономикани, жамиятнинг хўжалик ва маданий ҳаёти барча соҳаларини ривожлантиришнинг муҳим воситаси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Шундай қилиб, Конституция замирида жуда зўр ижодий потенциал бор. Ана шу потенциалдан ижодий фойдаланиш керак. «...Совет Конституцияси, — деган эди В. И. Ленин, — меҳнаткашларга хизмат қилмоқда ва доимо хизмат қилажак, бу Конституция социализмни барпо қилиш учун курашда кучли қуролдир», (Асарлар, 42-том, 78-бет). Ҳозир Владимир Ильич бу гапга Конституция коммунизм қуриш қуроли ҳамдир, деган сўзларни қўшган бўлур эди.

Ўртоқлар, янги Конституциянинг, ривожланган социализм Конституциясининг, қурилаётган коммунизм Конституциясининг қабул қилиниши мамлакатимиз учун тарихий воқеагина бўлиб қолмасдан, **жуда катта халқаро аҳамиятга молик воқеа ҳам бўлишига** шак-шубҳа йўқ. Унинг амалга оширилиши Ватанимиздан анча ташқари жойларда ҳам узоқ давом этадиган чуқур таъсир ўтказади.

Бизнинг янги Конституциямиз социалистик давлат қандай ривожланаётганлигини, социалистик демократияни тобора мустаҳкам ва чуқур қарор топтираётганлигини бутун дунёга яққол кўрсатади, ана шу социалистик демократия қандайлигини, унинг моҳияти нимадан иборат эканлигини яққол кўрсатади. Бизнинг Конституциямиз кенг меҳнаткашлар оммасининг давлат ва жамият ишларини идора қилишда доимо кўпроқ, реал иштирок этишининг хилма-хил формалари ва кенг кўламини кўрсатади, оз сонли капиталистлар синфигина ҳақиқатан ҳам бошқараётган буржуа мамлакатлари бунинг нималигини билмайди.

Бизнинг янги Конституциямизни ўқиган кишилар социалистик жамият гражданларининг ҳуқуқлари ва эркинликлари нақадар кенг ва хилма-хил эканлигини янада очиқ-ойдин кўрадилар. Жаҳон аҳли Конституция қоидаларида бутун халқнинг, унинг истисносиз барча синфлари ва гуруҳларининг фаровонлиги ҳамда маданиятини тўхтовсиз ўстиришни ўзига мақсад қилиб олган ва шу мақсадга эришиш учун актив иш олиб бораётган давлатни кўради.

Ниҳоят, бизнинг янги Конституциямиз ғолиб социализмнинг биринчи давлати ўз байроғига «Тинчлик» сўзини ўз халқининг ва ер юзидаги барча бошқа халқларнинг манфаатларига мос бўлиб тушадиган ўз ташқи сиёсатининг олий принципи сифатида абадий ёзиб қўйганлигини жуда ишонарли тарзда кўрсатади.

Совет Иттифоқининг янги Конституцияси жаҳон социализми тажрибасининг муштарак хазинасини шубҳасиз бойитади.

Ғолиб социализмнинг Конституцияда умумлашган тарзда ифодалаб берилган ютуқлари яқиндагина социалистик ривожланиш йўлини танлаб олган мамлакатларнинг халқлари учун илҳомбахш намуна бўлади.

Бу ютуқлар капитал мамлакатларида ўз ҳуқуқлари учун, капиталистик эксплуатация зулмидан халос бўлиш учун курашаётган меҳнаткашлар оммасига умидворлик бахш этади.

Буржуа ва ревизионистлар пропагандасининг демократия ва инсон ҳуқуқлари тушунчаларини бузиб, ҳамда бачканалаштириб талқин этишига биз социалистик жамият граждани ҳуқуқлари ва вазифаларининг жуда тўлиқ ва реал комплексини қарама-қарши қўямиз. Биз тарих торозисига Коммунистик партия раҳбарлигидаги ишчилар синфи ҳокимияти туфайли меҳнаткашлар эришган ҳақиқатан ҳам улуғвор ғалабаларни қўямиз.

V.

Ўртоқлар! Марказий Комитет Сиёсий бюросининг фикрича, Пленум томонидан маъқулланган янги Конституция лойиҳаси, партия XXV съездида айтилганидек, умумхалқ муҳокамасига қўйилиши лозим. Бунинг маъноси шуки, **биз ҳали кўлами ва аҳамияти катта ишларни қилишимиз керак.**

Совет халқининг муҳокамасига революциянинг асосий ғалабалари, янги жамият қурилишида ўзимиз босиб ўтган йўл акс эттирилган ҳужжат ҳавола этилади. Шу сабабли Октябрь революцияси 60 йиллиги байрамига кўрилаётган тайёргарлик ва янги Конституция лойиҳасининг муҳокамаси — бир-бири билан узвий равишда боғланган, бир-бирини тўлдирадиган тадбирлардир.

Бизнинг олдимизда — **Конституция лойиҳасининг имкони борича кенг, эркин ва чинакам амалий муҳокама этилишини таъминлаш,** бу ишга меҳнаткашлар оммасини, аҳолининг барча қатламлари намояндаларини жалб қилиш, жамоат фаолиятининг мамлакатимизда таркиб топган формаларидан шу мақсадда фойдаланиш вазифаси турибди.

Ҳамма йўллар бўйлаб меҳнаткашлардан тушадиган мулоҳаза ва таклифларни ҳисобга олишнинг аниқ механизми яратилиши ҳам зарур.

Шуни ҳисобга олиш кераккки, Конституция лойиҳаси оммавий равишда муҳокама қилинаётган пайтда партия, совет ва хўжалик аппарати барча бўғинларининг амалий фаолияти ҳам меҳнаткашларнинг диққат марказида бўлади. Кишиларни қизиқтираётган актуал масалалар тўғрисида, ҳал этилмаган вазифалар ҳақида, ишдаги у ёки бу нуқсонлар тўғрисида гапирилади. Ана шуларга тайёр бўлиб туриш лозим. Танқидга ва таклифларга оператив равишда конкрет жавоб бериш, зарур жойларда ишларнинг аҳволини яхшилаш чораларини кўриш керак.

Биз янги Конституцияни муҳокама қилишга совет халқи партия раҳбарлигида КПСС XXV съезди қарорларини бажариш юзасидан зўр ғайрат билан иш олиб бораётган бир пайтда киришяпмиз. Умумхалқ муҳокамаси **мамлакатнинг бутун ижтимоий ҳаётини янада активлаштиришга** ёрдам беради. Бу муҳокама халқ орасида янги-янги ижодий кучларни қулф урдириши, социалистик мусобақани янада кенг қулоч ёйдириши, ҳар бир кишининг топширилган иш учун масъулиятини ошириши лозим.

Партия ташкилотлари ва партия органлари Конституция муҳокамасининг кенг кўлам касб этишига кўмаклашишлари, унинг аниқ ва равшан сиёсий йўналишини таъминлашлари керак. Улар бу ишни тўғри уддалай олсалар, бу нарса шу йилнинг — СССР янги Конституцияси қабул қилинадиган ва Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги нишонланадиган йилнинг сиёсий ва иқтисодий якунларини шубҳасиз яхшилайди.

Конституция лойиҳасининг муҳокамаси — Советларнинг жонажон ишидир. Улар бу ишни ташкил этишда мамлакатнинг катта ёшдаги бутун аҳолисини амалда қамраб олишлари керак. Ҳозир ҳамма республикаларда маҳаллий Советларга ўтказиладиган сайловга ҳозирлик кўрилмоқда. Бундан моҳирона фойдаланиш муҳимдир. Эҳтимол, Конституция лойиҳасини янги сайланган маҳаллий Советларнинг сессияларида муҳокама қилиш фойдали бўлар.

Биз янги Конституциянинг муҳокамасига оммавий жамоат ташкилотлари, аввало касаба союзлари ва комсомол, ижодий союзлар ва ташкилотлар, илмий муассасалар актив қўшиладилар, деб умид қиламиз.

Оммавий ахборот воситалари алоҳида роль ўйнаши керак. Муҳокаманинг боришини моҳирона ва мароқли ёритиш, меҳнаткашларнинг овозига эътибор бериб қулоқ солиш — матбуотимиз, радио ва телевидениедан ана шулар талаб қилинади.

Қисқаси, ўртоқлар, янги Конституция лойиҳасининг муҳокамаси барча ташкилотларимиз ва барча кадрларимиз учун энг муҳим иш бўлиб қолиши керак.

Ўртоқлар, сўзимнинг охирида СССР янги Конституциясининг қабул қилиниши мамлакатнинг сиёсий тарихида муҳим босқич бўлиб қолишини яна бир бор уқтириб ўтмоқчиман. Бу эса ленинчи партиямизнинг, бутун совет халқининг коммунизм қуришдан иборат улуғ ишга ва шу билан бирга — бутун дунё меҳнаткашларининг озодлик учун, инсониятнинг тараққиёти учун, ер юзида мустаҳкам тинчлик учун курашдан иборат интернационал ишга қўшадиган яна бир тарихий ҳиссаси бўлади.

Тошкент области. Чиноз районидаги Киров номли колхознинг меҳнат аҳли янги Конституция лойиҳасини зўр кўтаринкилик билан муҳокама қилмоқда. Суратда: колхоз партия комитетининг секретари Б. Мустафоев Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. Охунова бошчилигидаги бригада аъзоларига янги Конституция лойиҳасини тушунтирмоқда.

А. Тўраев фотоси.

Партия архиви ходимларининг кенгаши

Тошкентда область партия комитетлари партия архиви ходимларининг кенгаш-семинари бўлди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти директорининг ўринбосари Қ. Ф. Фозилхўжаев КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарори асосида республика партия архиви ходимларининг вазифалари тўғрисида доклад қилди.

Кенгаш қатнашчилари иш тажрибаси билан ўртоқлашдилар, партия архивларининг ишини янада яхшилашга, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олишга қаратилган тадбирларни белгиладилар.

(ЎзТАГ).

ИЛҲОМБАХШ ҲУЖЖАТ

СССР янги Конституциясининг лойиҳаси менда чуқур таассурот қолдирди. Совет халқи КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини ҳаётга татбиқ этиш учун зўр ғайрат билан кураш олиб бораётган бир пайтда янги Конституция лойиҳасининг умумхалқ муҳокамасига қўйилиши, ҳеч шубҳасиз, омманинг янги ижодий кучларини рўёбга чиқаришга ёрдам беради.

Лойиҳадаги «Социал ривожланиш ва маданият» деган бобда давлатимизнинг, жумладан, санъатни ривожлантириш тўғрисида ғамхўрлик қилиши айтилган. Социалистик давлатимизнинг бу фаолияти ғоят шарафли мақсадга йўналтирилган бўлиб, ҳар бир ижодкорни илҳомлантиради, янгидан-янги бадиий кашфиётлар қилишга даъват этади. Айни вақтда кўнглини фахр ҳисларига тўлдиради.

Янги Конституция бахт қомусидир. Унда илгари сурилган фикрларни фақат маъқуллаш ва олқишлаш керак.

Раҳим АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР халқ рассоми.

БАРЧА РЕЗЕРВЛАР ИШГА ТУШИРИЛСИН!

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг хабар беришича, республика саноати 1977 йил январь-май ойларида маҳсулотни реализация қилиш планини 103 процент бажарди. Саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 4,9 процент кўпайди, меҳнат унумдорлиги 3,4 процент ошди. Меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиши 71 процент бўлди.

Қорақалпоғистон АССР, республикадаги ҳамма областлар ва Тошкент шаҳри маҳсулотни реализация қилиш юзасидан 1977 йил январь-май ойлари планини бажардилар.

Қорақалпоғистон АССР ва республика областлари саноат маҳсулотини реализация қилиш планини қуйидагича бажардилар: (Биринчи устун — областлар, иккинчи устун — 1977 йил январь-май ойларида маҳсулотни реализация қилиш планининг бажарилиш проценти, учинчи устун — пландан ташқари — реализация қилинган маҳсулот йиллик мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Ўзбекистон ССР	103,0	38,5
шу жумладан:		
Қорақалпоғистон АССР	103,4	30,6
Андижон области	104,5	42,0
Бухоро области	101,6	27,0
Жиззах области	103,7	25,5
Қашқадарё области	103,7	42,8
Наманган области	103,9	35,0
Самарқанд области	103,4	39,5
Сурхондарё области	105,1	48,0
Сирдарё области	103,7	42,0
Тошкент области	102,1	29,1
Фарғона области	102,7	32,2
Хоразм области	103,9	40,0
Тошкент шаҳри	103,3	42,4

Андижон, Қашқадарё, Сурхондарё, Сирдарё областлари ва Тошкент шаҳри, Энергетика ва электрлаштириш, Тайёрлаш, Енгил, Пахта тозалаш, Озиқ-овқат, Маҳаллий саноат министрликлари, «Союзмашхлопководство», «Ўзбектекстильмаш», «Узэлектротерм» бирлашмалари, Олмалиқ кон-металлургия комбинати ва бир қанча бошқа корхоналар маҳсулотни реализация қилиш юзасидан ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларни бажардилар.

Шу билан бирга, Қорақалпоғистон АССР, Бухоро, Жиззах, Наманган, Самарқанд, Тошкент, Фарғона, Хоразм областлари, Гўшт ва сут саноати министрлиги, Бинокорлик материаллари саноати министрлиги, «Средазэлектроаппарат» бирлашмаси ўз социалистик мажбуриятларини бажармадилар. 59 корхона маҳсулотни реализация қилиш планини уддалай олмади. Бу корхоналар 21,5 миллион сўмлик кам маҳсулот бердилар. Булар орасида «Ўзбекзимпласт», «Ўзбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмалари, Бухоро ип газлама комбинати, Жомбой ва Қамаши пахта заводлари, Қўқон ёғ-экстракция заводи, Тахиатош нон маҳсулотлари комбинати, Эйвали бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинати, Олмалиқ ғишт заводи бошқармаси ва бошқа корхоналар бор.

Меҳнат унумдорлигини ошириш соҳасида «Навоиазот», «Ўзбекзолото», Фарғона ип газлама, Қорақалпоғистон мой-ёғ, Оққўрғон балиқ саноати ишлаб чиқариш бирлашмалари, «Узградострой», «Вторчермет» ва бир қанча бошқа корхоналар орқада қолмоқдалар.

Партия, совет, касаба союз ва хўжалик ташкилотлари айрим корхоналарнинг план ва социалистик мажбуриятларини бажармаслик сабабларини пухта текшириб кўришлари лозим.

Фан-техника тараққиёти, меҳнат унумдорлигини ошириш, материал ва меҳнат ресурсларини тежаш негизида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, корхоналарнинг сифат кўрсаткичларини яхшилаш юзасидан чоралар кўриш, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига ва 1977 йил учун белгиланган планлар ҳамда қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлайдиган шарт-шароитларни яратиб бериш лозим.

БУГУН—МЕЛИОРАТОРЛАР КУНИ

ҚУТЛУҒ НИЯТ ЙЎЛИДА

Халқимиз азалдан мироблик — сувчилик касбини эъзозлаб келган. Негаки, миробларнинг оқилона тадбирлари туфайли сув меъёрида тақсимланади, мўл ҳосил яратилади. Мамлакатимиздаги ирригация тармоқлари ходимларининг бугунги мисли кўрилмаган муваффақияти партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги, фан-техника ҳамда совет олимларининг ақл-заковати туфайли қўлга киритилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг май (1966 йил), Пленуми умумдавлат, умумхалқ вазифаси бўлган мелиорация ишларини янада кучайтириш ва шу йўл билан қишлоқ хўжалигини интенсивлаштириш истиқболларини белгилаб берди. Натижада ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашда катта муваффақиятлар қўлга киритилди. Масалан, саккизинчи беш йилликда 360 минг гектар ер ўзлаштирилган эди. Тўққизинчи беш йилликка келиб бу рақам 900 минг гектарга етди.

Ирригация ва мелиорация ишларини кенг кўламда ривожлантириш учун кўплаб капитал маблағ сарфланяпти. Янги ерларни ўзлаштириш жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Мирзачўл ерларини ўзлаштириш қарийб ниҳоясига етди. Ҳозир Мирзачўлда кўплаб янги совхозлар барпо этилган. Бундай тадбирлар Қарши, Жиззах чўлларида ҳам муваффақиятли амалга ошириляпти. Шу кунларда Андижон сув омбори, Аму—Бухоро каналининг иккинчи навбати ва Туямўйин гидроузели қурилишида иш қизғин.

Ерларни ўзлаштириш бўйича бой тажриба тўплаган республикамиз мелиораторлари бу соҳада қўшни республикалар меҳнаткашларига катта ёрдам беришяпти. Россия Федерациясининг Ноқоратупроқ зонасида амалга оширилаётган ишлар шулар жумласидандир.

Қишлоқ хўжалиги ходимлари етиштираётган жами маҳсулотнинг тўртдан бир қисми янги ўзлаштирилган ерлардан олиняпти. Булар барча ҳайдаладиган майдонларнинг 8 процентини ташкил этади. Ўз касбини улуғлаётган республикамиз мелиораторларининг самарали меҳнатлари туфайли давлатга пахта топшириш йилдан-йилга ошмоқда. Ўзбекистон пахтакорлари ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилида она-Ватанга 5 миллион 360 минг тонна «оқ олтин» топшириш мажбуриятини олишган. Юксак мажбуриятни бажаришда республикамиз мелиораторларининг муносиб ҳиссаси бўлади. Узларининг фидокорона меҳнатлари билан план ва социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажараётган «Андижанирстрой», «Сурхангидрострой», «Джизакводстрой» ва «Харезмводстрой» трестлари коллективларининг фаолияти мақтовга сазовордир.

Биз республикамизда мелиорация ва ирригация ишларини яхшилашда бой тажрибага эга бўлган Уйчи район суғориш бошқармасида кўп йилдан буён сув тақсимловчи бўлиб ишлаётган Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ирригатор Мамажон Акбаров, «Андижанирстрой» трестига қарашли Шаҳрихон қурилиш-монтаж бошқармасининг машинист-экскаваторчиси Ёқубжон Мамарасулов, «Самарқандводстрой» трестининг экскаваторчиси, Ленин орденли Аҳад Галиулин. ларнинг номларини ҳурмат билан тилга оламиз.

Маълумки, бу йил баҳор ойларида анча вақтгача ёғингарчилик бўлмаганлиги туфайли ҳарорат тез кўтарилди. Чигит экиш бошланиши арафасида тез-тез гармсел, чанг-тўзонлар кўтарилди. Оқибатда тупроқ қуриб қолди. Ерда нам тўплаш учун далаларни эрта суғориш зарурати туғилди. Бу эса ўз навбатида сувдан тежаб-тергаб оқилона фойдаланишни талаб этади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «1977 йилги вегетация даврида Ўзбекистон ССРнинг сув ресурсларидан фойдаланиш ва уларни тақсимлаш тўғрисида»ги қарори ҳам ана шу масалага қаратилган. Мазкур қарор Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ҳамда Қишлоқ хўжалик министрлиги, «Узглавводстрой» ва бу ишга алоқадор бир қатор ташкилотлар зиммасига сув танқислигининг олдини олиш чораларини кўриш вазифасини қўйди. Юқорида айтилган министрлик ва ташкилотлар бу йил суғориладиган ерларни об-ҳаёт билан таъминлашни яхшилаш мақсадида қўшимча ресурсларни қидириб топишга, коллектор, сизот ва ер ости сувларидан унумли фойдаланишга барча насос ускуналари ва компрессорларни ишга ярокли ҳолга келтириш, зарур агротехника тадбирларини бажаришга киришдилар.

Ушбу қарорга тўла амал қилиш сув камчиллигининг олдини олишда муҳим чорадир. Шу кеча-кундузда бизнинг бутун диққат-эътиборимиз сув сарфи соҳасида қаттиқ назорат ўрнатишга қаратилган. Гап шундаки, апрель ойида ҳам ёғингарчилик кам бўлди. Ўртача бир ойлик ёғингарчилик 20-30 процентдан ошмади. Бундай аҳвол сув танқислигини янада кучайтириб юборди. Гидрометеорологик хизмат маълумотларига қараганда, тоғлардаги қор запаслари етарли эмаслиги сабабли 1977 йил вегетация даврида суғориш манбаларида сув оз бўлади. Амударё, Сирдарё, Қашқадарё ва бошқа кўпгина канал ва зовурларда сув миқдори кам. Ҳозирнинг ўзидаёқ Зарафшон ва Амударёнинг шоли экиладиган қуйи қисмида сув танқислиги сезилмоқда. Қашқадарё, Қорадарё, Сирдарё, Сурхондарё ва Норин дарёларининг ўнг соҳилидаги сойлар суви суғориш учун етмаяпти. Апрель ойи ўзида суғориш учун ҳар йилдагига нисбатан 2 миллиард куб метрга яқин об-ҳаёт ортиқча сарфланди. Тўхтағул, Қайроққум, Чордара омборларида сув сатҳи анча пастга тушиб кетди.

Сувдан фойдаланишни яхшилаш ва унинг ҳар бир литридан тежаб-тергаб фойдаланиш мақсадида Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ҳузурида махсус штаб тузилди. Ўтган йилги тажрибалар шуни кўрсатдики, сувдан оқилона, тежамкорлик билан фойдаланиш, қишлоқ хўжалик экинлари, жумладан, пахтани тўғри, агротехника қоидаларига риоя қилган ҳолда парваришлаш туфайли яхши натижаларга эришиш мумкин.

Министрлигимиз об-ҳаво ноқулай келган бу йилги шароитда пахтадан ва қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотларидан мўл ҳосил етиштириш мақсадида бир қатор тадбирларни амалга оширди. Мелиорация ва ирригация тармоқларида кузги, қишки тадбирлар белгиланган муддатларда ўтказилди. Чуюнчи, гидротехник иншоотлар тўла ремонтдан чиқарилди. Коллектор ва дренаж тармоқлари тозаланди. Насос станциялари ўз вақтида тайёрланди. Вертикал дренажлар ремонт қилинди. Ҳозир ҳар бир ирригация ходимининг диққат-эътибори сув омборларида кўпроқ об-ҳаёт тўплашга ва ундан рационал фойдаланишга қаратилган. Республикадаги ҳар бир хўжалик, колхоз ва совхозларда май-октябрь ойлари учун суғориш графиги тузилган. Унда тупроқнинг мелиоратив ҳолати тўла ҳисобга олинган.

Сувнинг нес-нобуд бўлишини ва буғланишининг олдини олиш учун хўжаликлараро ва ҳар бир хўжаликнинг ўзида алмашлаб суғориш яхши натижа беради. Шунга кўра, Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги мутахассислари сув ресурсларининг янги манбаларини топиш, коллектор ва оқава сувлардан максимал фойдаланиш чораларини изламоқда. Бу масалага колхоз ва совхоз раҳбарлари ҳам жиддий эътибор беришлари лозим. Бундан ташқари, республикамизда каналларни бетонлаш, қўшимча насос станциялари ўрнатиш, артезиан қудуқлари қазиш бўйича ҳам анчагина ишлар амалга оширилаётир. Коллектор-дренаж тармоқларини тозалаш бўйича ҳам кўп тадбирлар бажарилди.

Сув камчиллигининг олдини олиш билан бирга капитал қурилиш ҳам жадал олиб борилмоқда. Бу соҳадаги беш ойлик план топшириқлари муддатидан барвақт адо этилди. Ўтган беш ой мобайнида 232 миллион сўм капитал маблағ ўзлаштирилди. Ишларнинг бориши капитал қурилиш ва сув иншоотларини фойдаланишга топшириш бўйича ярим йиллик план ва социалистик мажбуриятларнинг ортиғи билан бажарилишидан далолат бермоқда. Қолган вақт ичида 16 минг гектарга яқин янги ер ўзлаштирилади. 90 минг квадрат метр уй-жой биноси қурилади. Умуман, юбилей йилида биз 630 миллион сўм капитал маблағ сарфлаш, 42 минг гектарга яқин янги ер ўзлаштириш мажбуриятини олганмиз.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 60 йиллиги нишонланадиган юбилей йилида республика мелиораторлари зиммаларига олган юксак мажбуриятларини шараф билан бажарадилар. Бу йилги сув танқислигининг олдини олиш учун зарур чораларни кўрадилар, қутлуғ ният йўлида — пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун барча имкониятларини сафарбар этадилар.

И. ЖУРАБЕКОВ,
Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

ОЗУҚА ЖАМҒАРИШ— УМУМХАЛҚ ИШИ

Республикамиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун курашиб, кўп миқдорда ва юқори сифатли озуқа жамғариш, чорва моллар маҳсулдорлигини ошириш, мўл-кўл гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштириш вазифасини ҳал қилиш учун кураш олиб бормоқдалар.

Шу йил 30 майга қадар республика колхоз ва совхозлари 1351,3 минг тонна дағал хашак жамғардилар. Бу мажбуриятга нисбатан 26 процентни ташкил қилади. 1067,4 минг тонна сенаж бостирилди. Бу соҳадаги мажбурият 50,8 процент бажарилди. Ўтган ҳафтада Тошкент областида аввалдагидек беда ва пичан ўриш, сенаж тайёрлашда юқори кўрсаткичларга эришилди. Шу ҳафта ичида областда 43,8 минг тонна озуқа жамғарилди. Сурхондарё областида 34,3 минг тонна, Қашқадарё областида 32,6 минг тонна озуқа жамғарилиб, яхши кўрсаткичларга эришилди. Аммо, мана икки ҳафтадирки, Бухоро области колхоз ва совхозларида озуқа жамғаришда олға томон силжиш бўлмаяпти. Областда беданинг иккинчи ўрими кечикмоқда. 21055 гектар ердаги беданинг 116 гектаригина ўрилган, холос. Қорақалпоғистон АССРда ҳам озуқа жамғариш суст боряпти. Ҳозиргача жуда оз миқдорда ем-хашак жамғарилган. Самарқанд, Наманган, Сирдарё ва Фарғона области колхоз ва совхозларида ҳам озуқа жамғариш суръати пасайиб кетди.

Қашқадарё областининг кўпчилик хўжаликларида иккинчи беда ўрими тугалланди. 2040 гектар ердаги бедани икки марта ўриб олган Шаҳрисабз районининг колхоз ва совхозлари сенаж бостириш мажбуриятларини 122 процент бажардилар. Шунингдек, Бўка, Оққўрғон, Ленин йўли, Шўрчи районларининг хўжаликлари ҳам сенаж бостириш топшириғини бажардилар. Аммо шунга қарамасдан, кўпгина районларда ҳалигача биринчи беда ўрими тугалланмаган. Беда иккинчи ўрим учун тўла етилган бўлса-да, ўрим суст олиб борилмоқда. Агар суръат оширилмаса тайёрланадиган озуқанинг сифати пасайиши ва унинг бир қисми қўлдан бой берилиши мумкин.

Республика районларида 1977 йил 30 майга қадар озуқа жамғариш ва силос бостириш тўғрисидаги маълумот (мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида):

	Дағал хашак жамғариш	Сенаж бостириш
АНДИЖОН ОБЛАСТИ		
Москва	51	74
Пахтаобод	47	63
Хўжаобод	46	72
Жалолқудуқ	46	66
Марҳамат	45	63
Андижон	44	61
Избоскан	44	59
Балиқчи	40	78
Бўз	40	58
Комсомолобод	32	44
Ленин	31	40
Қўрғонтепа	27	40
Область бўйича	45	60
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ		
Калинин	55	91
Бўка	53	108
Оққўрғон	52	100
Оҳангарон	46	96
Пискент	46	72
Тошкент	46	69
Қуйи Чирчиқ	41	85
Урта Чирчиқ	39	62
Янгийўл	37	64
Бекобод	36	67
Чиноз	36	59
Оржоникидзе	34	61
Юқори Чирчиқ	27	47
Бўстонлиқ	22	52
Область бўйича	42	74
СИРДАРЕ ОБЛАСТИ		
Гулистон	44	57
Сирдарё	38	54
Боёвут	35	60
Ильич	35	54
Оқолтин	27	72
Ворошилов	25	40
Комсомол	21	19
Ховос	18	39
Область бўйича	30	50
ҚАШҚАДАРЕ ОБЛАСТИ		
Шаҳрисабз	47	122
Қарши	32	64
Китоб	32	62
Ульянов	24	55
Косон	23	85
Яккабоғ	20	39
Қамаши	15	63
Ғузор	15	24
Чироқчи	14	38
Нишон	12	28
Усмон Юсупов	6	—
Деҳқонобод	3	5
Область бўйича	27	55
СУРХОНДАРЕ ОБЛАСТИ		
Ленин йўли	53	148
Гагарин	32	44
Шўрчи	30	125
Денов	27	63
Сариосиё	26	97
Термиз	23	69
Қумқўрғон	21	79
Жарқўрғон	17	63
Шеробод	14	58
Бойсун	6	31
Область бўйича	26	80
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ		
Оқдарё	30	48
Каттақўрғон	25	50
Нарпай	24	40
Пайариқ	24	34
Пастдарғом	23	46
Пахтачи	23	28
Советобод	23	7
Самарқанд	22	24
Жомбой	20	19
Бўлунғур	18	60
Ургут	17	31
Хатирчи	17	29
Иштихон	15	25
Нурота	4	1
Область бўйича	26	34
НАМАНГАН ОБЛАСТИ		
Норин	42	47
Учқўрғон	38	78
Наманган	34	51
Уйчи	28	35
Янгиқўрғон	27	39
Тўрақўрғон	22	27
Косонсой	18	18
Поп	18	15
Задарё	16	22
Чуст	9	7
Область бўйича	25	32
ФАРҒОНА ОБЛАСТИ		
Қува	35	74
Бувайда	35	69
Фарғона	28	52
Ленинград	27	32
Узбекистон	22	39
Киров	20	19
Қувасой шаҳри	18	52
Тошлоқ	18	23
Риштон	18	18
Охунбобоев	15	16
Бағдод	15	6
Олтиариқ	13	12
Фрунзе	10	8
Область бўйича	21	29
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ		
Янгиариқ	24	52
Хазорасп	23	42
Шовот	23	38
Қўшкўпир	21	47
Боғот	21	46
Гурлан	19	46
Хонқа	19	35
Хива	14	29
Урганч	12	42
Область бўйича	18	39
БУХОРО ОБЛАСТИ		
Свердлов	43	77
Вобкент	43	62
Коғон	36	58
Қизилтепа	22	59
Қоракўл	22	74
Олот	21	43
Ромитан	20	63
Навоий	18	41
Бухоро	17	40
Ғиждувон	16	41
Шофиркон	15	35
Бухоро шаҳри	10	10
Конимех	8	43
Томди	0,04	—
Область бўйича	17	51
ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ		
Пахтакор	66	44
Мирзачўл	38	50
Октябрь	35	8
Дўстлик	25	7
Жиззах	22	35
Ғаллаорол	12	44
Арнасой	7	11
Бахмал	5	16
Фориш	3	—
Зомин	3	—
Область бўйича	15	28
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР		
Амударё	15	21
Беруний	7	6
Чимбой	4	9
Тўрткўл	4	—
Хўжайли	1	3
Кегайли	0,3	—
Элликқалъа	—	—
Шуманай	—	—
Ленинобод	—	—
Қўнғирот	—	—
Нукус	—	—
Қораўзак	—	—
Тахтакўпир	—	—
Мўйноқ	—	—
ҚҚАССР бўйича	2	3

Бу маълумотлардан кўриниб турибдики, кўпгина районларда озуқа жамғариш топшириғи ва социалистик мажбуриятнинг бажарилишида қолоқликка йўл қўйилмоқда.

Бир қатор хўжаликларнинг раҳбарлари сув кам деб беда ва бошқа озуқа экинлари учун етарли сув ажратмаётирлар. Бундай аҳволга чек қўйиш зарур. Ҳар қандай шароитда ҳам имкониятлардан тўлиқ фойдаланиб, озуқа экинлари парваришини ҳар томонлама кучайтириш керак.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «1977 йилда ҳосил ўрим-йиғими, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва озуқа тайёрлаш юзасидан қўшимча тадбирлар тўғрисида»ги қарорини бажариш учун ҳар бир район ва хўжаликда барча турдаги чорва озуқаси етиштириш ва жамғариш бўйича социалистик мажбуриятларни бажариш билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқиш, озуқа экинлари ўрим-йиғими, сенаж бостириш, витаминли беда уни ва донадор озуқа тайёрлашда техникадан унумли фойдаланиш керак. Озуқа жамғариш партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг доимий назорати остида бўлсин.

Ўзбекистон ССР Олий Советн Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми эксплуатация, қурилиш ва таълим сув хўжалиги ташкилотларида кўп йиллар самарали ишлаганликлари учун қуйидагиларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ирригатор» фахрий унвони берди:

Ғаниев Турғун — «Джизакстепстрой» бошқармасига қарашли «Зарбдарводстрой» тресты механизациялашган 34-кўчма колоннасининг экскаватор машинисти.

Қаллибеков Турсинбой — «Каракалпакирсовхозстрой» бошқармасига қарашли механизациялашган 34-кўчма колоннанинг бош инженери.

Кривовяз Соломон Маркович — Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти «Тупроқшунослик ва деҳқончилик» кафедрасининг профессори.

Мидинов Мирза — Наманган областидаги Шимолий Фарғона каналининг миробн.

Минуров Эргаш — «Амубухараканалстрой»га қарашли механизациялашган 1-кўчма колоннанинг экскаватор машинисти.

Муртазоев Эргаш — «Каршистрой»га қарашли 10-«Дренажстрой» тресты механизациялашган ишлар бошқармасининг экскаватор машинисти.

Раҳимбоев Фарид Мадирмович — Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти «Қишлоқ хўжалигини мелиорациялаш» кафедрасининг мудири.

Тошпўлатов Турсун — Зарафшон сув хўжалиги водий бошқармасининг бошлиғи.

Туребоев Бўрон — Амударё суғориш системалари дельта бошқармасига қарашли «Равшан» канали бошқармасининг бошлиғи.

Хушвақтов Юсуф — «Кашкадарьяводстрой» трестининг бошқарувчиси.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми эксплуатация, қурилиш, лойиҳалаш, таълим ва илмий-тадқиқот сув хўжалиги ташкилотларида кўп йиллар, самарали ишлаганликлари учун ана шу ташкилотларнинг ходимларидан катта бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларидаги кўп йиллик, самарали ишлари учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети «Узсельхозтехника» бирлашмаси раисининг ўринбосари Александр Григорьевич **Давидянц**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми колхоз ишлаб чиқаришини ривожлантириш соҳасидаги кўп йиллик, самарали иши ва хизматлари учун Тошкент область Тошкент районидаги Охунбобоев номли колхознинг раиси Зоир **Жалилов**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қишлоқ хўжалигидаги кўп йиллик, самарали ишлари ва чорвачиликни ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун Жиззах область меҳнаткашлар депутатлари Зомин район Советн ижроия комитети қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Куприян Савич **Яценко**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган чорвачилик ходими» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика ишлаб чиқарувчи кучларини ўрганиш ва ривожлантириш соҳасидаги кўп йиллик, самарали илмий фаолияти учун ва туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ишлаб чиқарувчи кучларни ўрганиш кенгаши раисининг ўринбосари Кирилл Николаевич **Бедринцев**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия органларидаги кўп йиллик, самарали ишлари учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Собир Раҳимов район комитети ҳузуридаги партия комиссиясининг раиси Александр Кононович **Кравченко**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги системасида кўп йиллардан буён ҳалол меҳнат қилиб келаётганлиги, Бўзсув гидроэлектр станцияси ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштиришда актив қатнашганлиги учун Тошкент гидроэлектр станциялари Бўзсув ГЭС каскади гидротурбиналар машинисти Расул **Пидаев**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

КОНФЕРЕНЦИЯ ЎЗ ИШИНИ ТУГАТДИ

«Халқлар ўртасида тинчликни ва дўстликни мустаҳкамлаш учун курашда КПССнинг тарихий тажрибаси» мавзуидаги Бутуниттифоқ илмий-назарий конференцияси 3 июнда Қозоғистоннинг пойтахтида ўз ишини тамомлади.

Ялпи мажлисларда халқларнинг миллий озодлик ва социализм учун курашига Улуғ Октябрнинг ўтказаётган доимий таъсири, совет халқлари кардошларча жипслигининг негизи сифатида социалистик интернационализм, ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштиришнинг интернационал принциплари тўғрисида, социалистик миллатлар равнақ топишининг негизи сифатида улар дўстлиги ҳақида ва бошқа мавзулардаги нутқлар тингланди. «Социалистик миллатлар бирлиги ва дўстлигини мустаҳкамлашнинг социал-иқтисодий асослари», «Социалистик миллатлар бир-бири билан яқинлашувининг сиёсий ва маданий-идеологик асослари», «Халқлар тинчлиги, хавфсизлиги ва миллий озодлиги учун КПСС курашининг тарихий тажрибаси» секциялари самарали ишлади.

Конференция қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

Олий ўқув юртлари фанининг истиқболлари

Тошкентда СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги фан-техника кенгаши президиумининг сайёр мажлиси тугади. Мажлис иштирокчилари мамлакат олий ўқув юртларида илмий тадқиқотларни ривожлантириш якунлари ва КПСС XXV съезди қарорлари асосида бу соҳадаги фаолиятни янада такомиллаштириш вазифаларини муҳокама қилдилар.

Кенгаш аъзолари, кардош республикалар олий ва ўрта махсус таълим министрликлари ҳамда илмий ташкилотларнинг намояндалари доклад қилишди ва ахборот беришди.

Фан-техника кенгаши президиумининг мажлисида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева иштирок этди.

(ЎзТАГ).

ИЛҒОРЛАР ТАЖРИБАСИ ЎРГАНИЛМОҚДА

Дўстлик районидаги Ленин номли совхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. Дадажонов бошлиқ бригада даласи Жиззах областида энг яхши дала деб топилди. Бригада техникадан моҳирлик билан фойдаланиб, экинни озиқлантиришни тўғри ташкил этиб, мўл ҳосил етиштирмоқда. Бу бригадага қарашли майдонларда бегона ўтлар, қишлоқ хўжалик зараркунандалари йўқ.

Сув камчил шароитда минерал ва органик ўғитлардан фойдаланиш юзасидан бу ерда ўтказилган область семинарида СоюзНИХИ олимлари, хўжаликларнинг агрономлари, инженерлари, механиклари Т. Дадажонов ва унинг ўртоқлари амалга ошираётган иш усули билан танишдилар.

(ЎзТАГ).

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

Я. КАДАРГА ЮКСАК МУКОФОТ ТОПШИРИЛДИ

БУДАПЕШТ. Бу ерда ВСИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Янош Кадарга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотини тантанали топшириш маросими бўлиб ўтди. У тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун курашдаги жуда катта хизматлари учун шу юксак мукофотга сазовор бўлди.

«Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотлари комитетининг раиси, СССР Медицина фанлари академиясининг академиги Н. Н. Блохин ўз нутқида Янош Кадарни самимий табриклади, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлидаги толмас фаолиятига юксак баҳо берди.

Я. Кадар жавоб нутқида, жумладан, бундай деди: Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабаси билан социалистик жамият қуриш ва тинчлик учун курашни мақсад қилиб қўйган давлат вужудга келди. Шундан бери Совет Иттифоқи дунёда тинчликнинг асосий таянчи ва ҳал қилувчи кучи бўлиб келмоқда.

Венгрияда юз минглаб, миллионлаб кишилар тинчлик учун курашмоқдалар. Мен шулар ҳақида ўйлаб, менга Ленин мукофотини беришга қарор қилганлиги учун халқаро Ленин мукофотлари комитетининг ҳамма аъзоларига самимий миннатдорчилик билдираман. Мукофот менинг учун, бутун халқимиз учун катта шон-шарафдир.

Мен кўпгина ўртоқларимдан, ватандошларимдан қутловлар олдим.

Чет эллардан ҳам жуда кўп табрикномалар олдим. Шуларнинг биринчиси яқин дўстимиз ўртоқ Л. И. Брежневдан келдики, у кишини мен ғоятда ҳурмат қиламан, у кишини бутун венгер халқи ғоят қадрлайди. Фурсатдан фойдаланиб, ўртоқ Л. И. Брежневга, Совет Иттифоқидаги ҳамма дўстларимга қизғин миннатдорчилик изҳор этишни истайман. Яхши истаклари учун уларга сидқидилдан миннатдорчилик билдираман ва уларга яхшиликлар тилайман.

Олтмиш йилдан бери тинчлик учун қаттиқ ва изчил курашиб келаётган буюк совет халқига коммунистик бунёдкорликда катта-катта муваффақиятлар тилайман. Оламшумул тарихий аҳамиятга эга бўлган улуғ ишини тинч давом эттиришини бутун қалбимдан тилайман. Ленин мукофоти — катта шараф бўлиши билан бир маҳалда киши зиммасига вазифалар ҳам юклайди. Мен шу юксак мукофотга муносиб тарзда ишлашга ҳаракат қиламан. Совет дўстларимизни, социализм қураётган қардош халқларни, барча тинчликсевар кишиларни ишонтириб айтмоқчиманки, венгер халқи тараққиёт учун курашаётган ва тинчликни ҳимоя қилаётганлар томонида бундан буён ҳам қатъият ва изчиллик билан тураверади.

ҚАРДОШЛИК НАМОЙИШИ

УЛАН-БАТОР, (ТАСС). Монголия — Совет дўстлиги жамиятининг VI съезди ўз ишини тугатди.

Съезд делегатларининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневга йўллаган табрикномасида айтиладики, КПСС ва Совет ҳукуматининг халқларни янги жаҳон уруши даҳшатларидан ҳимоя қилишга, халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини чуқурлаштириш, барча давлатлар ўртасида ҳамжиҳатлик ва тинчтотув яшашни мустаҳкамлашга қаратилган ҳақиқий тинчликсевар ташқи сиёсатини ҳамда ҳормас-толмас амалий фаолиятини МХРда бутун халқ маъқулламоқда ва қўллаб-қувватламоқда. Халқимиз, — деб таъкидланади мактубда, — СССРнинг халқаро майдонда кескинликни юмшатиш борасида эришаётган ажойиб ютуқларида, Леонид Ильич, Сизнинг тинчлик ва халқлар дўстлиги бош конструктори сифатидаги улкан фаолиятингизнинг натижаларини яққол кўриб турибди.

Съезд делегатлари ўз нутқларида Советлар мамлакатининг Монголия халқига кўрсатаётган қардошларча беғараз ёрдами тўғрисида, бузилмас Монголия — Совет дўстлиги ҳақида гапириб бердилар. Инсониятга социализм ва коммунизм йўлини очиб берган Улуғ Октябрь социалистик революциясининг бўлажак юбилейи ниҳоятда муҳим сиёсий аҳамиятга эга эканлиги алоҳида таъкидлаб кўрсатилди.

Съезд қатнашчилари МХРП Марказий Комитетига табрикнома йўлладилар. Табрикномада монгол халқи билан совет халқи ўртасидаги анъанавий дўстлик ва яқин ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга бундан буён ҳам бутун чоралар билан ёрдам бераверамиз, деб ишонтирдилар.

МХРП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат Д. Гомбожав яна Монголия — Совет дўстлиги жамияти Марказий кенгаши президиумининг раиси қилиб сайланди.

МОЗАМБИККА ҚАРШИ АГРЕССИЯ

МАПУТУ, (ТАСС). Мозамбик халқ озодлик кучлари (ФПЛМ) ирқчи Родезиянинг Мозамбик Халқ Республикасига қуролли агрессия қилган қўшинларига қарши жангларни давом эттирмоқда.

Смитнинг қуролланган шайкалари Ғарб давлатларининг йўл қўйиб бериши ва мададидан фойдаланиб, Африкадаги суверен давлат чегараларини бузди ва унинг территориясига бостириб кирди. Тете вилоятидаги аҳоли яшайдиган Шиски пункти районида айниқсе шиддатли тўқнашувлар рўй берди. Босқинчилар тинч аҳолини ўлдирмоқда, уй-жойлар ва бошқа граждан объектларини вайрон қилмоқда. Ирқчиларнинг қирувчи-бомбардимончи самолётлари тинч аҳоли пунктларига напалм ва парчаланувчи бомбалар ташламоқда.

Ғазо вилоятига 29 майда бостириб кирган ирқчи қўшинлар республика чегараларидан нариёққа улоқтириб ташланди.

ДОРУССАЛОМ, (ТАСС). Родезиялик ирқчиларнинг халқ Мозамбигига қарши қуролли агрессияси Солсбери ва Преториядаги қонунга хилоф режимлар билан бирга АҚШ ва Англия актив қатнашаётган катта фитнанинг бир қисмидир, деди Зимбабве Ватанпарварлар фронти номидан унинг раҳбарларидан бири Р. Мугабе.

Смит режими у ерда Зимбабве партизан базалари жойлашган деган баҳона билан суверен ва мустақил давлатларга қарши агрессив ҳаракатларни амалга оширмоқда. Аммо, деб таъкидланади баёнотда, озодлик учун курашчилар Мозамбик ва Замбиядагина эмас, балки Родезиянинг ўзидаги базалардан туриб ҳаракат қилмоқдалар. — буни Солсберида яхши биладилар. Зимбабве Ватанпарварлик фронти мамлакат территориясининг учдан икки қисмида Солсбери ирқчи режимининг қўшинлари ва ёлланган ажнабийларга қарши уруш ҳаракатлари олиб бормоқда ва катта-катта районларни контроль қилиб турибди, деб таъкидлади Р. Мугабе.

НЬЮ-ЙОРК, (ТАСС). БМТ Бош секретари Курт Вальдхайм Солсбери ирқчи режимининг Мозамбикка қарши агрессиясини қатъиян қоралади.

У бу ерда эълон қилинган баёнотда Родезиядаги қонунга хилоф режим қуролли кучлари Мозамбик территориал бутунлигини бузганлигидан ғоятда ташвишланганлигини билдирди. Бу қўпол иғвогарлик ана шу бутун регион учун хатарли оқибатлар келтириб чиқариши мумкин, деди К. Вальдхайм. Халқаро ҳамжамият БМТ устави шу таҳлитда очиқдан-очиқ назар-писанд этилмаслиги билан келишолмайди. Солсберидаги қонунга хилоф режим Мозамбик территориясидан ўз қўшинларини дарҳол, ҳеч қандай шартсиз олиб чиқиб кетмоғи керак.

Баёнотда Солсбери ирқчиларининг агрессив ҳаракатлари Африканинг жанубидаги вазиятни ёмонлаштириб, можаронинг зўрайишига олиб келиши ва Родезия проблемасини бартараф этиш йўлида янгидан-янги ғовлар чиқариши мумкин, холос, дейилади.

ЎЗБЕКИСТОНДА ПУШКИНХОНЛИК КУНЛАРИ ОЛДИДАН

ШОИР ИЖОДИ БАЙРАМИ

Шу йилнинг апрель ойида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети кўп миллатли совет адабиёти ва санъатини ривожлантиришда, меҳнаткашларни бадиий-эстетик жиҳатдан тарбиялашда катта роль ўйнаётган улуғ рус шоири, жаҳон адабиётининг ифтихорларидан бири Александр Сергеевич Пушкин ижодий меросини пропаганда қилиш ва ўрганишни янада яхшилаш мақсадида ҳар йили июнь ойининг иккинчи якшанба куни Ўзбекистон шаҳарлари, посёлкаларида, барча аҳоли пунктларида анъанавий пушкинхонлик ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилган эди.

Мазкур қарордан кейин республикамизда анъанавий пушкинхонлик кунларини муттасил ўтказиб туриш бўйича Ўзбекистон ССР халқ шоираси, СССР Давлат мукофоти лауреати Зулфия раислигида доимий комиссия тузилди. Партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, атоқли ўзбек адиблари ва адабиётшунос олимларидан ташкил топган бу комиссия яқинда ўзининг биринчи йиғилишини ўтказиб, бу йил Ўзбекистонда пушкинхонлик кунларини ўтказиш билан боғлиқ қатор муҳим тадбирларни белгилади.

Эртага серқуёш республикамизда Пушкин ижоди шодиёналари бошланади. Тошкентдаги Алишер Навоий номли ўзбек Давлат академик катта опера ва балет театри биносида Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети, меҳнаткашлар депутатлари Советининг шаҳар ижроия комитети, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ва Ўзбекистон Ёзувчилар союзи биргаликда «Пушкинхонлик»ка бағишланган тантанали йиғилиш ва концерт-кеча ўтказадилар. Шундан кейин республикамиз областлари ва районларида, қишлоқ ва шаҳарларида оммавий пушкинхонлик кунлари давом этади. Маданий ҳаётимизда муҳим воқеа бўлаётган ана шу табаррук адабий байрам муносабати билан Ўзбекистонга таклиф қилинган Москва, Ленинград ҳамда кардош республикалар адабиётларининг намояндалари, ўзбек адиблари ва Пушкин асарларининг ўзбек тилига таржимонлари меҳнаткашлар билан учрашадилар. Ҳамид Олимжон номли республика Ёзувчилар уйида «Пушкин ва ўзбек совет адабиёти» мавзуида йирик кўргазма ташкил этилади. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ва республика Ёзувчилар союзи ҳамкорликда улуғ шоир ижодий меросига бағишланган илмий сессия уюштирадилар. 11 июнь куни Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтида А. С. Пушкин шеърияти кечаси бўлади. Ниҳоят, 12 июнда бундан кейинги йилларда Совет Ўзбекистонида ҳар йили анъанавий равишда ўтказилиб туриладиган пушкинхонлик куни умумхалқ байрами сифатида бошланади. Тошкент шаҳрининг майдонлари, маданият ва истироҳат боғларида, шоир номи билан аталган майдонлар, боғлар, муассасаларда оммавий пушкинхонлик ўқишлари уюштирилади. Ўзбекистон Ёзувчилар союзи Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Матбуот, полиграфия ва нашриёт ишлари давлат комитети ҳамда республика «Билим» жамияти ҳамкорликда Алишер Навоий номли адабиёт музейи қошидаги шоирлар хиёбонида катта «Китоб бозори» ташкил этадилар.

ЯНГИ ТАРЖИМАЛАР

ШОИРГА

А. С. ПУШКИН.

Шоир! Халқнинг меҳрига ҳеч юрма тикиб кўз!
Мақтовларнинг ўтажакдир оний шовқини,
Эшитарсан галварс тўда ҳукмини маъюс,
Қоим бўлу осуда тут кўнгил лавҳини.

Сен подшосан: танҳо яша. Эркка буриб юз,
Ҳур идрок-ла топа билгил ҳурлик завқини,
Ардоқлагил хуш ўйларинг самар-шавқини,
Мардлигинг-чун эҳсон кутма, очма бундан сўз.

Ўзингдадир эҳсон бори. Сен олий ҳакам,
Қаттиққўлсан ўз-ўзингга сен барчадан ҳам,
Кўнглинг тўқми ёзганингдан, эй, соҳибкамол!

Кўнглинг тўқми! Майли, авом койиса уни,
Булғаса-ю шамнинг ёнган меҳроб юзини,
Минбарингни ўйин қилса болалар мисол.

ДЕМОН

Сирли олам қошида илк бор
Ҳайратларга тушган кунларим, —
Қиз нигоҳи, шовқин ўрмонзор
Тун-оқшомги булбул унлари,
Баландпарвоз олий туйғулар,
Ҳурлик, шараф, ишқий аланга,
Дурри санъат, илҳом, ёғдулар
Ўт солганда жон ила танга —

Умид, роҳат — барига кофоҳ
Соя солиб ғамли ва нолон,
Қандайдир бир ёвуз руҳ гоҳ-гоҳ
Келар эди қошимга пинҳон.
Ғамли эди бизнинг мулоқот.
Табассумдан то нигоҳ қадар,
Аччиқ-аччиқ сўзлари бедод
Қуяр қалбга муз мисли заҳар.

Бўҳтонлари беҳад, бемисол —
Келажакни синаб кўрарди;
Гўзалликни атарди хаёл,
«Илҳом — ирганч» деб наҳс урарди;
Ишонмасди ишқ, эркка буткул,
«Яшаш — кулги», дерди доимо,
Табиатда ҳеч нарсага ул
Эзгуликни кўрмади раво.

Муҳаммад АЛИ таржимаси.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Василий Александрович КАЗАКОВни СССР авиация саноати министри қилиб тайинлади.

Василий Александрович Казаков 1916 йилда туғилган, рус, 1941 йилдан КПСС аъзоси, инженер-механик. В. А. Казаков авиация саноатида қарийб 40 йилдан буён ишлаб келмоқда. Завод технологи, цех бошлиғи, бош инженери, илмий-тадқиқот институтининг бошлиғи бўлди. 1965 йилдан бошлаб министр ўринбосари ва 1974 йилдан эса авиация саноати министрининг биринчи ўринбосари бўлиб ишлади. У Социалистик Меҳнат Қаҳрамонидир.

КУТУБХОНАЛАРИМИЗ ЭРТАСИ

Ҳозир Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистонда қарийб уч юз миллион том китоб фондига эга бўлган ўттиз беш мингдан ортиқроқ оммавий давлат кутубхоналари ишлаб турибди. Янги кутубхоналарни очиш билан бирга ҳар бир китоб кўпроқ китобхонлар қўлига етиб бориши учун кутубхоналар марказлаштирилмоқда. Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон кутубхона ходимларининг Тошкентда бўлиб ўтган кенгашида ана шу фактлар келтирилди.

Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон кутубхоначилари КПСС XXV съезди қарорлари асосида ана шу республикаларда кутубхоначилик ишининг аҳволи ва истиқболлари тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар. Улар кутубхоналарнинг таъсир доирасини кенгайтириш, аҳолининг табақаларидан янги китобхонларни жалб этиш, халқ хўжалиги планларини бажаришда, ишлаб чиқариш самарадорлигини ва маҳсулот сифатини ошириш учун курашда меҳнат коллективларига ёрдам бериш йўлларини белгилаб чиқдилар. (ЎзТАГ).

Қўзичоғим, дўмбоғим. Ҳ. Ҳайдаров фотоэтюди.

Ахборот

УЙ МУБОРАК

Ғиждувонда 48 хонадонга мўлжалланган учта икки қаватли корпус қад кўтарди. Бу уй-жой биноларини Навоий шаҳар 245-қурилиш бошқармасининг қурувчилари бунёд этдилар.

Янги уйларга кўчиб кирган 48 хўжаликдан 16 таси Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва меҳнат пенсионерларидир.

Уйларга кўчиб келган кишилар ўз уй-жойлари атрофини ободонлаштириш учун катта ҳавас қўйганлар.

Баҳорда экилган 200 тупдан ортиқ мевали ва манзарали дарахт кўчатлари барқ уриб яшнамоқда. И. ҲАМРОЕВ.

СТУДЕНТЛАР ҚУВОНЧИ

Андижондаги Тўхтасин Жалилов номли музика билим юрти студентларининг қувончи чексиз. 400 ўринли ётоқхона корпуси фойдаланишга топширилди. Студентлар ихтиёрига топширилган бу ётоқхона корпусини 162-қурилиш трестининг 110-механизациялашган кўчма колоннасининг Д. Назиров бошлиқ участка бинокорлари бунёд этдилар.

С. МУЙДИНОВ.

ЎЗБЕКИСТОН АРХИТЕКТОРЛАР СОЮЗИНИНГ ПЛЕНУМИ

Ўзбекистон Архитекторлар союзи правлениесининг Тошкентда бўлиб ўтган пленумида табиий шароитларнинг шаҳарларни планлаштиришга қандай таъсир кўрсатиши, янги архитектурани тарихий ёдгорликлар билан қандай пайваста қилиш масалалари ва бошқа масалалар кўриб чиқилди.

Пленумда республиканинг етакчи архитекторлари нутқ сўзладилар. Шаҳар ансамблларини лойиҳалашни янада яхшилаш, шаҳарлар қуришда илғор методларни қўллаш йўллари муҳокама қилинди. (ЎзТАГ).

МЕЛИОРАТОРЛАР КУНИ ШАРАФИГА

Республиканинг сув хўжалиги ходимлари, гидроиншоот қурувчилар, олимлар, лойиҳалаш институтларининг мутахассислари анъанавий байрам — мелиораторлар кунини нишонладилар. 3 июнь куни Тошкентда тантанали йиғилиш бўлди. Йиғилишда Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри И. И. Жўрабеков доклад қилди. (ЎзТАГ).

ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ПАХТАЧИЛАРГА МАШИНАЛАР

Бўка пахта заводига чигитнинг момиғини ажратадиган такомиллаштирилган линтер машиналар жўнатилди. Уни «Узбекхлопкомаш» бирлашмасининг Тошкентдаги тажриба-механика заводи тайёрлади. Янгилик ўзидан аввалгисига нисбатан икки баравар кўп унум билан ишлайди. Бир соатда икки тоннадан зиёд чигит чиқаради. Ҳозирги вақтда тўртта жин машинадан чиққан момиқли пахта кейинги ишлов бериш учун 20 та линтер машинага ўтказилиб турган бўлса, Бўкада шунча ишни ўнта янги машинанинг ўзи уддалайдиган бўлади.

Янгилик авторлари линтерлар ишчи камерасини шундай қилиб такомиллаштирдиларки, машина момиқ ажратишни тезлаштиришидан ташқари унинг сифатини ҳам оширди. Машинанинг яна бир фазилати шуки, деталлари юксак даражада унификация қилинган. Бу нарса уни кўплаб ишлаб чиқаришни йўлга солишни осонлаштиради. Ортиқча харажат қилинмай, ишлаб турган техникани янгича иш режимига ўтказаверишь мумкин.

Пахта саноатида такомиллаштирилган линтерларнинг жорий этилиши пахтачиларга ҳар йили миллион сўмдан зиёд маблағни тежаш имконини беради. (ЎзТАГ).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Зарядкага сафланинг. 10.30 — **Будильник.** 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.00 — **Бугун — мелиораторлар куни.** 12.15 — Концерт. 13.15 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 13.30 — Қишлоқ янгиликлари. 14.30 — Музикали киоск. 15.00 — **Тириклар ва ўликлар** (бадиий фильм). 16.45 — «Ёшлар билан бир сафда». 17.35 — Музикали программа. 18.20 — Халқаро панорама. 18.50 — **Мультфильм.** 19.00 — **Янгиликлар.** 19.15 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 20.15 — 1977 йил қўшиқлари. 20.45 — **Биринчи рейс** (бадиий фильм). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Бокс бўйича Европа чемпионати.** Финал. 00.30 — **Янгиликлар.**

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — **Янгиликлар.** 10.20 — Куйланг ёш хонандалар. 10.50 — **Мультфильм.** 11.00 — **«Қувноқ стартлар».** 12.00 — Байрам музикали саёҳати (такрорий). 13.50 — Шахмат мактаби. 14.20 — Кўча ҳаракати хавфсизлиги учун. 14.50 — Реклама. 15.20 — «Нева соҳилларининг сеҳрли қўшиқлари». 18.05 — «Искорка». 18.35 — **Бугун — мелиораторлар куни.** 18.55 — Ҳужжатли фильм. 19.15 — **Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи янги Конституциясининг лойиҳаси тўғрисида.** 19.45 — **Ахборот.** 20.00 — Мусиқа жовони. 21.00 — **Ахборот.** 21.20 — Доира рақсга чорлайди. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — «Пахта ва сув». 22.45 — **Қизжибек** (бадиий фильм, 2-серия).

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.00 — Фрунзе кўрсатувлари.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Янги музикали ёзувлар. 9.15 — «Табассум». 11.15 — Эрталабки салом! (Москва). 12.10 — «Узбекистан индустриальный». 13.00 — «Яйловларни яёв кезганда». 13.30 — Хатларингизни ўқиб... Концерт. 14.00 — Шоли мўл-кўллиги учун. 15.25 — «Қўшиқчининг бахти». 16.10 — Руслан ва Людмила. Радиопостановка. 17.40 — Дам олиш киноафишаси. 18.00 — Халқаро шарҳловчилар даврасида (Москва). 18.30 — К. Комилов чалади. 19.00 — Бизнинг радиопочта. 19.20 — «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. 20.25 — Ёш композиторларнинг асарлари. 21.00 — Мелиораторларнинг талабларига биноан концерт. 22.00 — «Табассум» (такрорий). 22.45 — Эстрада миниатюралари. 23.15 — Ўзбекистон санъат усталарининг концерти.

«ЗАНГОРИ ЭКРАН» ҲАФТАЛИГИ

6—12 ИЮНЬ

6 ИЮНЬ, ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Гимнастика. 10.30 — **Эгей Кроха** (бадиий фильм). 12.15 — **Ҳайвонот оламида.** 15.30 — Ҳужжатли фильм. 16.15 — М. Твен. «Шоҳ ва гадо» 16.55 — **Қилич таққан бола** (телевизион спектакль, 1-қисм). 18.00 — **Онамларнинг мактаби.** 18.30 — «Ёз билан учрашув». 19.00 — **Янгиликлар.** 19.15 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 19.25 — Концерт. 20.05 — **Ростов области меҳнаткашлари мусобақалашмоқдалар.** 20.50 — Катта оиланинг отаси (телеспектакль, биринчи қисм). 22.00 — «Вақт». 22.30 — Телеспектаклнинг 2-қисми. 23.35 — **Эркин кураш бўйича Европа чемпионати.** 00.20 — **Янгиликлар.**

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.30 — **«Ўйлаб топ»** (такрорий). 19.00 — **«Ёшлик»** 19.15 — «Правда Востока» газетасининг 60 йиллигига бағишланган кўрсатув. 19.45 — **Ахборот.** 20.00 — «Камолат сари» 21.00 — **Ахборот.** 21.20 — Ғазал кечаси. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — Пушкинхонлик.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Физика. 20.05 — Буни ҳар ким билиши керак. 20.35 — **Янгиликлар.** 20.55 — «Кругозор» 21.25 — Математика.

7 ИЮНЬ, СЕШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Гимнастика. 10.30 — **Мультфильм.** 10.40 — Катта оиланинг отаси (телеспектакль, 1-2 қисмлар). 15.30 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — Китоб. Давр. Китобхон. 16.40 — **Қилич таққан бола** (телеспектакль, 2-қисм). 17.45 — Москваликларнинг ишчи кафолати. 18.15 — Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун. 19.00 — **Янгиликлар.** 19.15 — Расмларда қуёш акси бор. 19.30 — Фильм-концерт. 20.10 — Инсон ва қонун. 20.45 — **Умр ўртаси** (бадиий фильм, 1-серия). 22.00 — **«Вақт»** 22.30 — «Венада баҳор» (музикали программа). 23.55 — **Янгиликлар.**

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Фильм-концерт. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.50 — **Чукотка бошлиғи** (бадиий фильм). 18.30 — **Мультфильм.** 18.45 — «Бойчечак». 19.15 — Бекобод металлургия заводи қурилишларида. 19.45 — **Ахборот.** 20.00 — Ўзбек классик қўшиқлари. 21.00 — **Ахборот.** 21.20 — Пушкинхонлик. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — **Ғўза парвариши илғорига тенглашинг.** 22.50 — Кино оламида.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Фильм-концерт. 19.40 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 20.10 — Ҳужжатли фильм. 20.45 — **Янгиликлар.** 21.05 — **Математика.**

8 ИЮНЬ, ЧОРШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Гимнастика. 10.30 — **Умр ўртаси** (бадиий фильм, 1-серия). 11.45 — Инсон ва қонун 12.15 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 15.30 — «Меҳнатинг — иқболинг». 16.35 — В. Маяковский «Ким бўлсам экан?» 17.00 — **Қилич таққан бола** (телеспектакль, 3-қисм). 17.45 — Фан оламида. 18.15 — Горнчилар, қаердасиз! 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 20.05 — **Спортлото.** 20.15 — Жаҳон халқларининг ижоди. 20.55 — **Умр ўртаси** (бадиий фильм, 2-серия). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Фильм-концерт. 23.20 — Ажойиб ва ғаройиб (ҳужжатли фильм). 23.50 — **Янгиликлар.**

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Болалар учун қўғирчоқ фильм. 12.00 — Пушкинхонлик. 12.40 — Ҳужжатли фильмлар. 13.00 — **Дубровский** (бадиий фильм). 18.30 — «Салом, пионер ёзи». 19.00 — Қуёшли ўлка маршрутлари. 19.45 — **Ахборот.** 20.00 — **Саломатликнинг боши** (ҳужжатли фильм.) 20.10 — Пушкинхонлик 20.30 — **Футбол: «Пахтакор» — «Спартак»,** 2-тайм. 21.15 — **Ахборот.** 21.35 — Эстрада концерти. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — Ноз-неъмат бунёдкорлари. 22.45 — **Семурғ** (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Математика. 20.05 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 20.35 — **Янгиликлар.** 20.55 — Реклама. 21.15 — Физика.

9 ИЮНЬ, ПАЙШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Гимнастика. 10.30 — **Умр ўртаси** (бадиий фильм, 2-серия). 11.35 — Концерт. 12.10 — Бизнинг биография — 1948 йил. 15.30 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — В. С. Иванов. «Бронепоезд 14-69». 16.50 — **Қилич таққан бола** (телеспектакль, 4-қисм). 17.40 — Шахмат мактаби. 18.10 — Санъат усталари — болаларга. 19.00 — **Янгиликлар.** 19.15 — «Ишонч» (телеочерк). 19.45 — Концерт. 20.05 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. Совет Туркманистони. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Михайловская қишлоғида Бутуниттифоқ Пушкинхонлик байрами.** 24.00 — **Янгиликлар.**

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Болалар учун фильм. 12.30 — Пушкинхонлик. 13.10 — Фильм-концерт. 13.25 — **Семурғ** (бадиий фильм). 18.30 — **Мультфильм.** 18.45 — **«Ёшлик».** 19.15 — Мусобақа, тажриба, ташаббус. 19.45 — **Ахборот.** 20.00 — Театр учрашувлари. 21.00 — **Ахборот.** 21.20 — Опералардан ариялар. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — «Ўзбекистон чорвадори». 22.50 — **Кўрноқ** (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.15 — **Тўй қўнғироқлари** (бадиий фильм, 1-серия). 20.20 — **Янгиликлар.** 20.40 — Жамиятшунослик. 21.10 — Концерт. 21.40 — Математика.

10 ИЮНЬ, ЖУМА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Гимнастика. 10.30 — **«Орлёнок».** 11.15 — **Биринчи рейс** (бадиий фильм). 15.30 — Ҳужжатли фильмлар. 16.25 — Биз табиат билан танишамиз. 16.45 — «Ихтирочи». 17.15 — **Қилич таққан бола** (телеспектакль, 5-қисм). 17.45 — Москва ва москваликлар. 18.15 — «Жилолар». 19.00 — **Янгиликлар.** 19.15 — Ўйнаб қўшиқ айтамиз. 19.30 — «Депутатлик ишлари» (телеочерк). 20.00 — Концерт. 21.00 — Бизнинг биография — 1949 йил. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Футбол: «Торпедо» — «Динамо»** (Киев).

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Болалар учун фильм. 12.00 — Абитуриентлар учун кўрсатув. 12.30 — **Кўрноқ** (бадиий фильм). 14.10 — Санъат ғунчалари (такрорий). 18.30 — **Мультфильм.** 18.45 — **«Ёшлик».** 19.15 — **19 июнь — маҳаллий Советларга сайловлар куни.** 19.45 — **Ахборот.** 20.00 — **Оламга саёҳат.** 21.00 — **Ахборот.** 21.20 — **Кўнгли ёш қариялар** (спектакль) 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — Дала ишлари кундалиги. 22.45 — **Кўнгли ёш қариялар** (спектаклнинг давоми).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Ким бўлсам экан? 19.35 — Пушкинхонлик. 19.55 — **Тўй қўнғироқлари** (бадиий фильм, 2-серия). 20.45 — **Янгиликлар.** 20.55 — «Узбекхлопкомаш»нинг оддий меҳнат кунлари. 21.35 — Математика.

11 ИЮНЬ, ШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Гимнастика. 10.30 — Ўсмирлар ижоди. 11.00 — Ота-оналар, сизлар учун. 11.30 — Музикали программа. 12.00 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 12.30 — Концерт. 13.00 — «Москвичка». 14.15 — Ҳужжатли фильмлар. 14.50 — **Спортлото.** 15.00 — СССР рассомлар союзининг V съезди олдидан. 15.35 — **Иванна ҳужумда** (бадиий фильм). 16.40 — «Здоровье». 17.10 — Музикали абонемент. 17.45 — **«Ҳамдўстлик».** 18.15 — «Звёздочка». 19.00 — **Янгиликлар.** 19.15 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 20.15 — Концерт. 20.35 — **Инқироз** (бадиий фильм, 1-серия). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Инқироз** (бадиий фильм, 2-серия). 24.00 — Миро Унгар куйлайди. 00.20 — **Янгиликлар.**

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — **Янгиликлар.** 10.20 — Телеминиатюралар. 11.00 — Сари-Челек (кинофильм). 11.10 — Яккама-якка (телетеатр, такрорий). 12.35 — Физкультура ва спорт. 13.05 — **Қизил асаларилар** (бадиий фильм). 14.15 — **Ленин, Октябрь ва Ўзбекистон.** 18.00 — Шоирлар — болаларга. 18.30 — «Мангу хотирада ва қалбимизда». 18.50 — Чет эллик меҳмонлар Ўзбекистон ҳақида. 19.45 — **Ахборот.** 20.00 — **Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. Р. Файзий** (адабий портрет). 21.00 **Ахборот.** 21.20 — «Куйланг ёш хонандалар». 21.50 — Телевизион фильм. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — **Пахта ва сув.** 22.50 — **Матонатли кишилар** (бадиий фильм, 1-серия).

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.15 — **ДУШАНБА КУРСАТУВЛАРИ.**

12 ИЮНЬ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Зарядкага сафланинг. 10.30 — **Будильник.** 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.30 — **«Орлёнок».** 13.00 — Музикали киоск. 13.30 — Қишлоқ янгиликлари. 14.30 — **Тириклар ва ўликлар** (бадиий фильм, 2-серия). 16.20 — **Бугун енгил саноат ходимлари куни.** 16.35 — Музикали программа. 17.20 — Фильм-концерт. 17.40 — Халқаро панорама. 18.10 — **Цирк майдонида.** 19.00 — **Янгиликлар.** 19.30 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 20.30 — 1977 йил қўшиқлари. 20.55 — «Камомат» (телеспектакль). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Сизнинг фикрингизча. 23.40 — **Ҳозирги замон беш кураши бўйича Европа чемпионати.** 00.25 — **Янгиликлар.**

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — **Янгиликлар.** 10.20 — «Куйланг ёш хонандалар». 10.50 — Болалар учун кинофильм. 11.00 — **Қувноқ стартлар.** 12.00 — Ёш киноҳаваскорлар клуби. 13.00 — Болалар учун телевизион театр. М. Харисов. «Қизил сайёрага саёҳат». 14.00 — Бадиий ҳаваскорлар концерти. 14.40 — Реклама. 18.05 — **Мультфильм.** 18.45 — Пушкинхонлик. 19.25 — **Бугун енгил саноат ходимлари куни.** 19.45 — **Ахборот.** 20.00 — **Футбол: «Пахтакор — «Нистру»** (2-тайм). 20.45 — Фильм-концерт. 21.00 — **Ахборот.** 21.20 — **Телевизион миниатюралар театри.** 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Илғор тажриба мактаби. 22.45 — **Матонатли кишилар** (бадиий фильм, 2-серия).

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

17.00 — **ФРУНЗЕ КУРСАТУВЛАРИ.**

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 5/VI **Доктор Айболит** (кундузи), **Севги ҳақида қисса** (кечқурун), 7/VI да **Чио-Чио-Сан.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/VI да **Оқшомдан тушгача,** 7/VI да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5/VI да **Тошболта ошиқ,** 6/VI да **Кўнгли ёш қариялар.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **РСФСР халқ артисти Маргарита НАЗАРОВА** раҳбарлигидаги **«ЙУЛБАРСЛАР» АТТРАКЦИОНИ** (10, 13, 16, 19.30).

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — **Ширин аёл** (катта зал), **Зита ва Гита** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Ширин аёл — «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Мардлик учун юз грамм — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12, 14, 20, 21.30), «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Алвидо, полицай! — «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Иккинчи ҳақиқат — «НУКУС» (тоқ соатларда).

Фердинанд Люснинг ҳаёти ва ўлими (2 серия) — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

●

ТОШКЕНТ ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИЯ ТЕХНИКУМИ

1977—1978 ўқув йили учун кундузги ва сиртқи бўлимнинг 1 ва 2 курсларига: ҚУРУҚЛИК ГИДРОЛОГИЯСИ, МЕТЕОРОЛОГИЯ ВА АГРОМЕТЕОРОЛОГИЯ ҳамда

кундузги бўлимнинг 1 ва 2 курсларига: ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИК РАДИОЛОКАЦИЯ ҚУРИЛМАЛАРИ (радиотехник-аэролог) **МУТАХАССИСЛИКЛАРИ БЎЙИЧА**

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Агрометеорология, гидрология, метеорология мутахассисликлари бўйича ўқувчиларга 30 сўм, радиотехник-аэролог мутахассислиги ўқувчиларига 45 сўмдан стипендия берилади.

Аълочи ўқувчиларга оширилган стипендия тўланади. Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, З. Қобулова кўчаси, 45-уй (8, 10, 14, 56-автобуслар, 2, 7, 10-троллейбуслар, 10, 23, 27-трамвайларнинг «Ишчилар шаҳарчаси» бекати). Телефон: 48-07-21.

●

ЎЗБЕКИСТОН ССР ТАЙЁРЛАШ МИНИСТРЛИГИНИНГ

ТОШКЕНТ ТЕХНОЛОГИЯ БИЛИМ ЮРТИ

1977—1978 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ РЕСПУБЛИКА УН-КОМБИКОРМА САНОАТИДА ИШЛАШ УЧУН МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАБ ЧИҚАРАДИ.

Ўқиш муддати — 1 йил.

БИЛИМ ЮРТИГА 7—10-СИНФ МАЪЛУМОТИДАГИ 17 ЁШДАН ЁШ БЎЛМАГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ИМТИҲОНЛАРСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқишга қабул қилинганлар уч маҳал бепул овқат, бошқа шаҳарлардан келганлар эса ётоқхона билан таъминланадилар. Ўқувчиларга 18-25 сўм ҳажмида стипендия тўлаб борилади. Совет Армияси сафларидан бўшаб келган шахслар ойига 60 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топшириши лозим: ариза, маълумоти ҳақида гувоҳнома (асл нусхаси), туғилганлиги ҳақидаги гувоҳнома (асли), 3 та фотосурат (3х4 см.), автобиография, саломатлиги ҳақида ва яшаш жойидан справкалар.

ЎҚИШ РУС ТИЛИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Адрес: Тошкент шаҳар, 2-Сельмашский проезди, 33-уй (билим юрти 2-мелькомбинат ёнига жойлашган), 13-трамвайнинг «Сельмаш» бекати, 8, 15, 21, 23, 48-автобусларнинг 2-«Мелькомбинат» ёки «Темир йўл касалхонаси» бекати).

Ўрта Осиё Геология ва минерал хом ашё илмий-текшириш институти коллективи катта инженер О. Азимовга отаси

Маҳамаджон АЗИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент фармацевтика институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари фармакология курси мудири, медицина фанлари доктори М. Н. Мақсумовга отаси

Носир МАҚСУМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 • ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142